

αν δεν κλώ εγω
αν δεν κλησ εσυ
αν δεν κλωμε εμεις
πως θα γενουνε
τα σκοταδια λαμψη?

εκφραση

δεκεβρης 1974

δευτερη περιοδος

αριθμος φυλλου 2

Ἡ Ἐπιστροφή τοῦ Ἀγωνιστῆ Ἠγέτη

Ἑλληνικὲ Κυπριακὲ λαέ,

...Εἶμαι ὁ Μακάριος. Εἶμαι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον σύ ἐξέλεξες γιὰ νὰ εἶμαι ἡγέτης σου. Δὲν εἶμαι νεκρὸς ὅπως ἡ Χούντα τῶν Ἀθηνῶν καὶ οἱ ἐδῶ ἐκπρόσωποι της θὰ ἤθελαν. Εἶμαι ζωντανὸς καὶ εἶμαι μαζί σου συναγωνιστῆς καὶ σημαιοφόρος στὸν κοινὸν ἀγῶνα.

...Ἑλληνικὲ Κυπριακὲ λαέ, ἡ Χούντα ἀπεφάσισε νὰ καταστρέψῃ τὴν Κύπρο, νὰ τὴν διχοτομήσῃ. Ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃ. Πρόβαλε παντοιοτρόπως ἀντίστασιν στὴν Χούντα. Μὴ φοβηθῆς. Διαδήλωσε τὴ θέληση καὶ τὴν ἀπόφασή σου νὰ ἀντισταθῆς καὶ νὰ ἀγωνιστῆς. Ἐνταχθῆτε ὅλοι στὶς νόμιμες δυνάμεις τοῦ κράτους. Ἡ Χούντα δὲν θὰ περάσῃ!

Μὲ αὐτὸ τὸ μήνυμα ὁ ἀγωνιστῆς ἡγέτης τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἐγκαινίασε στὶς δεκαπέντε τοῦ Ἰουλίου τὴν νέα φάση τοῦ ἀγῶνα ἐναντίον στοὺν φασισμό, ἐναντίον τῆς διχοτομησης, ἐναντίον τῆς ἡγεμονικῆς ἐπιθεσης.

Μπροστὰ σὲ τοῦτο τὸ μήνυμα ὁ Κυπριακὸς λαὸς ἀνέλαβε τὶς εὐθύνες καὶ ἀντιστάθηκε στὸ πραξικόπημα, ἀντιστάθηκε στὴ Τουρκικὴ εἰσβολή, ἀντιστάθηκε στὴν προσπάθεια νομιμοποίησης τοῦ πραξικοπήματος. Στάθηκε μὲ θάρρος μπροστὰ στὰ τάνκς τοῦ πραξικοπήματος, πολέμησε παλληκαριστὰ τοὺς Τούρκους εἰσβολεῖς καὶ ἀφαίρεσε κάθε δικαίωμα ἐκπροσώπησης του ἀπ' αὐτοὺς ποὺ θέλησαν νὰ ξεπουλήσουν αὐτὸ ποὺ δὲν τοὺς ἀνήκε.

Πιστὸς στὴν ὑπόσχεσή του νὰ εἶναι σημαιοφόρος στὸν κοινὸ ἀγῶνα ὁ πρόεδρος Μακάριος δούλεψε σκληρὰ γιὰ τὴ Κύπρο ὅπου κι' ἂν θρέβηκε αὐτοὺς τοὺς τέσσερις μῆνες τῆς δοκιμασίας καὶ τῆς ἀθεβαιότητας.

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ὑπῆρξαν αὐτοὶ ποὺ ἔκαμαν τὸ πᾶν γιὰ ν' ἀποτρέψουν τὴν ἐπάνοδό του, γιὰ ν' ἀποκεφαλίσουν τὸ λαὸ, νὰ στεροῦσαν τὸ δικαίωμα τοῦ λαοῦ ν' ἀγωνιστῆ γιὰ τὴ σωτηρία του. Ὑπῆρξαν αὐτοὶ ποὺ θέλησαν νὰ φιλμάσουν τὸ λαὸ γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἀδηγήσουν τὴ Κύπρο στὴν «ἀναπόφευκτη» διχοτόμηση.

Καμμιά ὅμως δύναμη δὲν μπόρεσε νὰ σταματήσῃ τὴν ἐκφραση τῆς λαϊκῆς θέλησης. Κανένας δὲ μπόρεσε οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή νὰ ἀνακόψῃ τὴν ἀγωνιστικὴ πορεία τῆς Κύπρου. Ἡ ὥρα τῆς ἐπιστροφῆς ἔφτασε. Αὐτὴ τὴν ὥρα ὁ ἀγῶνας τῆς Κύπρου παίρνει νέες διαστάσεις καὶ κορυφώνει τὶς ἀποχρεώσεις τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἡγεσίας του. Γίνεται ἀγῶνας σκληρὸς, μακροχρόνιος, ἀγῶνας ἐπιβίωσης.

Κανένας δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προδώσῃ αὐτὸ τὸν ἀγῶνα. Σ' αὐτὸ τὸν ἀγῶνα ἔχουν θέση ὅλοι οἱ Κύπριοι πατριῶτες, ὅλοι ὅσοι ἔχουν θέληση ν' ἀγωνιστοῦν. Σὲ καμμιά ὅμως περίπτωση δὲ πρέπει νὰ γίνεται σύγκλιση μεταξὺ ἐνότητας καὶ ἐπιβίωσης τοῦ πραξικοπήματος. Προϋπόθεση γιὰ τὴν σωτηρία τῆς Κύπρου εἶναι ἡ πραγματικὴ ἐνότητα τοῦ λαοῦ, ἡ ἐξάλειψη κάθε παράνομης δράσης, ἡ ἀπομόνωση αὐτῶν ποὺ πούλησαν καὶ εἶναι ἔτοιμοι νὰ ζαναπουλήσουν τὴν Κυπριακὴ ὑπόθεση. Προϋπόθεση ἀκόμα εἶναι ἡ σωστὴ οικονομικὴ πολιτικὴ, ἔτσι ποὺ νὰ ἐξασφαλιστῆ ἡ φυδὴ ἐπιβίωση τῶν Κυπρίων ἀγωνιστῶν, νὰ ἀποτραπῆ ἡ μαζικὴ μετανάστευση νὰ ἀποκλειστῆ ἡ κερδοσκοπία καὶ ἡ ἐξαγωγή τοῦ κυπριακοῦ μόχθου.

Στὴν πορεία τοῦ ἀγῶνα πρέπει νὰ χρησιμοποιήσουμε κάθε ὄπλο ποὺ μᾶς προσφέρεται. Ἡ διακήρυξη τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἀποτελεῖ τὴν ραχοκακκαλιὰ αὐτῆς τῆς πορείας. Γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς διακήρυξης πρέπει ν' ἀξιοποιήσουμε τὴ διεθνή συμπαράσταση, πρέπει νὰ βροῦμε τοὺς φυσικοὺς μας συμμάχους καὶ πρέπει νὰ τοὺς δεῖξουμε πῶς ἡ Κυπριακὴ ὑπόθεση εἶναι καὶ δική τους ὑπόθεση, πῶς ὁ χαμός τῆς Κύπρου θ' ἀποτρέψῃ ὀπισθοδρόμηση τοῦ ἀντιιμπεριαλιστικοῦ ἀγῶνα. Τέτοιοι σύμμαχοι ὑπάρχουν πολλοί. Θὰ τοὺς βροῦμε μέσα στοὺς Ἀδέσμευτους, μέσα στὶς Σοσιαλιστικὲς χώρες, μέσα στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη. Πάνω ἀπ' ἀπ' ὅλα μέσα στὸν Ἑλληνικὸ λαὸ. Ὁ μὲν πρέπει νὰ ξέρομε πῶς ἐμεῖς θὰ κρατήσουμε τὸ βάρος τῆς πρώτης γραμμῆς, δικές μας θάνατοι οἱ μεγάλες θυσίες, σὲ μᾶς πέφτει ἡ ἀποχρέωση τῆς δικαίωσης τοῦ ἀγῶνα τῶν πρώτων νεκρῶν.

Ὁ Μακάριος ἐπιστρέφει. Ἐπιστρέφει μὲ ἕνα μήνυμα ἀγῶνα. Ἐνα μήνυμα ὑπομονῆς καὶ ἀποφασιστικότητας:

...Ὡς πρὸς τὴν Κύπρο, δὲν γνωρίζω ποῖα θὰ εἶναι αἱ ἐξελίξεις καὶ ὁ ἐπίλογος τῆς τραγωδίας τῆς. Γνωρίζω μόνον ὅτι σκληρὸς θὰ εἶναι ὁ ἀγῶν. Καὶ ἀπαιτεῖ ὑπομονὴν, ἐπιμονὴν, θάρρος καὶ ἐγκαρτέρησιν.

...Ἐπιστρέφω κατὰ λαϊκὴν ἐπιθυμίαν καὶ ἀπαίτησιν εἰς τὴν μαρτυρικὴν Κύπρο θὰ ἐργασθῶ πρωτίστως διὰ τὴν ἐνότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Δὲν ἐπιθυμῶ ἀνάξεις πληγῶν τοῦ παρελθόντος. Καὶ τὴν χεῖρα θὰ ἔχω τεταμένη μετὰ κλάδου ἐλαίας. Ἐλαίας κλάδον προσφέρω καὶ πρὸς τοὺς συνοίκους Τούρκους. Ἀρνούμαι ὅμως νὰ πρσφέρω γῆ καὶ ὕδωρ, σύμβολα ταπεινώσεως καὶ ὑποταγῆς.

ημερολόγιο

● Ο κ. Μετριοπαθής χτύπησε Ξανά. Τόνισαν οι άνθρωποι πως μόνο έκατον σαράντα καθίσματα διαθέτει η «Αργώ» και όμως δεν απέφυγαν αυτό που φοβόντουσαν. Το να καταφέρει κανείς να μη στη γκαλερύ σημαίνει ένα από δυο πράγματα. Είτε θάπρεπε να έχει τις ειδικές εκείνες σχέσεις που θ' αποτελούσαν το διαβατήριο για είσοδο είτε να παραβλέπει το χάσιμο μιας κάποιας αξιοπρέπειας. Ο κόσμος ήθελε ν' ακούση τον κ. προεδρεύοντα, ήθελε νάβει μάρτυρας των όσων θάλεγε. Όμως οι σκηνές στην είσοδο της γκαλερύ λίγο διέφεραν από τις σκηνές στην είσοδο ενός ποδοσφαιρικού γηπέδου. Έφυγε ο κόσμος. Και ο κ. προεδρεύων μίλησε. Και είπε κάτι για γεωγραφική ομοιοπαθία κάτι για το τι δεν πρόκειται να δεχτούν οι Τούρκοι, κάτι για το τι επιδιώκουν οι Τούρκοι και τι πρέπει εμείς να δεχτούμε «ρεαλιστικά». Εκείνο που δεν είπε είναι το αν υπάρχουν τρόποι για ν' ανατρέψουμε αυτές τις επιδιώξεις ή για το τι πρέπει να κάμουμε για να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις αγώνα για να πετύχουμε τουλάχιστο μια βιώσιμη λύση. Δεν είναι φυσικά τίποτε για «την αποκοπή του σάπιου ποδιού του ασθενούς». Αυτό θάρχόταν αργότερα, με πιο έμμεσο τρόπο, ίσως προστά σε πιο έκλεχτο ακροατήριο.

● Το παλαιστινιακό πρόβλημα έχει πάρει μια νέα τροπή. Μετά τη σύσκεψη στη Ραμπάτ και την αναγνώριση του PLO σαν μοναδικού εκπροσώπου των παλαιστινίων από τους Άραβες ο Γιασέρ Αραφάτ κλήθηκε να προσφωνήσει τη Γενική συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών. Για πρώτη φορά εκπρόσωπος απελευθερωτικού κινήματος μιλά σ' αυτό το σώμα. Πρόκειται για αναγνώριση του παλαιστινιακού αγώνα, για μια επισημοποίηση της απομόνωσης του Ισραήλ. Πρόκειται ακόμα για ένα σκληρό παράδειγμα για την ανάγκη οργανωμένης αντίστασης στον ιμπεριαλισμό. Όταν οι παλαιστίνιοι απλώς υπέφεραν κανένας δε σκέφτηκε τα δικαιώματά τους. Μόνο σαν οργανώθηκαν, παρήλθην την ειρηνεία των «ρεαλιστών», μπόρεσαν να υπάρξουν σαν λαός με δικαιώματα μπροστά σ' όλο το κόσμο. Σήμερα έχουν πετύχει μια σημαντική νίκη. Και «ρεαλισμός» δε σημαίνει πια αναγνώριση της ύπαρξης του Ισραήλ, αλλά αναγνώριση της ύπαρξης των παλαιστινίων.

● Στη κοινοβουλευτική σύσκεψη των χωρών του NATO στο Λονδίνο εκφράστηκε ικανοποίηση για τη δημοκρατική αλλαγή στην Ελλάδα και την Πορτογαλία, και προσφέρθηκε οικονομική βοήθεια στις δυο αυτές χώρες. Πού βρισκόταν το NATO όλο αυτό τον και-

ρό της δικτατορίας. Με ποιά δικαιολογία στήριζε τους στρατοκράτες καταπιεστές. Και για να μην υπάρξει κανένας εύθετος πόθος πως ίσως η βορειοατλαντική συμμαχία έχει άχτισοι μαύλα ως θυμηθούμε πως λίγο πριν ακυρώθηκε στρατηγική σύσκεψη «λόγω ειδικών προβλημάτων» όπως η αποχώρηση της Ελλάδας από τη στρατιωτική συμμαχία και η ύπαρξη κομμουνιστών στη κυβέρνηση της Πορτογαλίας. Πως να τα συμβιβάσουμε τα πράγματα;

● Οι προβλέψεις για τρίτο γύρο παίρνουν διαστάσεις. Προεικονημένα έντυπα δίνουν λεπτομέρειες, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος τους δίνει επίσημη υπόσταση και λέει πως η Κυβέρνηση «λαμβάνει όλα τα επιβαλλόμενα μέτρα». Και για τα αύστηρα στρατιωτικά μέτρα δεν έχουμε την απαίτηση να τα ξέρουμε. Όμως η κινητοποίηση του λαού για την αντιμετώπιση μιας τέτοιας τουρκικής δράσεως δε θα μπορούσε να μείνει απαρατήρητη αν υπήρχε. Η άγνοια αυτής της κινητοποίησης θα μπορούσε να εξηγηθεί αν είχαμε απόλυτη εμπιστοσύνη στη στρατιωτική επάρκεια της άμυνάς μας. Όμως ξέρουμε πως αντιμετώπιση ενός τέτοιου ενδεχομένου προϋποθέτει ολοκληρωτική επιστράτευση μέχρι και του τελευταίου Κυπρίου. Αποτυχία συνειδοτοποίησης αυτής της ανάγκης σημαίνει πές εξακολουθούμε να παραμένουμε έρμαιο των τουρκικών εκβιασμών και προδικάζουμε την τελική μας υποταγή. Ταυτόχρονα δίνει μια κάποια βάση στο ρεαλισμό της διχοτόμησης.

● Μια άλλη πλευρά επιδείξεως της Δαμόκλειας σπάθης είναι και οι κωβέντες για την συνωμοτική δράση των «δύο αντιμαχόμενων παρατάξεων που χρησιμοποιούν σαν πρόσχημα είτε την υποστήριξη, είτε τη ματαίωση της επάνοδου του εκκλειγμένου προέαρου» (κυβερνητικός εκπρόσωπος) ή για το ότι «ήρχισαν ήδη να διαφαινόνται τάσεις μεταξύ αντιφρονούντων δι' αναμέτρηση» και «ή παρούσα κυβέρνηση θα αποτρέψει εμφύλιον σπαραγμόν και ακολουθώντας ουδέτερον πολιτική» κλπ κλπ, (υπουργός εσωτερικών). Και όμως υπάρχουν μερικά πράγματα που δε χωρούν ουδετερότητα. Με τον ίδιο τρόπο που δε μπορεί να υπάρξει μέση κατάσταση μεταξύ κίνησης και στασιμότητας δε μπορεί να υπάρξει ουδετερότητα μπροστά στην επάνοδο ή τη μη επάνοδο του Μακαρίου ή μέση λύση μεταξύ της μέλησης του λαού και της φασιστικής καταπίεσης.

● Η σαρωτική νίκη του Καραμανλή στις ελληνικές εκλογές αφήνει χώ-

ρο για δυο βασικές διαπιστώσεις: Η πρώτη ότι ο ελληνικός καταπονεμένος από την εφτάχρονη δικτατορία δεν έχει ακόμα το κουράγιο ν' αναλάβει ο ίδιος την τύχη του και αφήνει στον κ. Καραμανλή την απόλυτη ευθύνη της διαχείρισης της χώρας αυτό το κρίσιμο διάστημα. Η δεύτερη διαπίστωση είναι ότι ο κ. Καραμανλής κρατά σήμερα στα χέρια του τη μοίρα του Ελληνικού Λαού. Με την αντιπολίτευση ανίκανη να παίξει σοβαρό, κοινοβουλευτικό ρόλο και με το άσαφες προεκλογικό πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας ο Καραμανλής είναι πια απόλυτος άρχων. Ταυτόχρονα σ' αυτόν πέφτει η ευθύνη της ανόρθωσης και της αποδέσμευσης της Ελλάδας. Έχει όλη τη δύναμη να ανταποκριθεί σ' αυτή την ευθύνη. Θα τό κάμη;

● Και πάλι οι αντιμαχόμενες παρατάξεις. Αυτή τη φορά ο κ. Κληρίδης γνωρίζει συγκεκριμένους καταστάσεις και απειλεί να καταγγείλη δημοσία συγκεκριμένα πρόσωπα που ενέχονται σε παράνομη ένωση δραστηριότητα. Και όμως. Πιο φυσικό θάτα μια έντολη στην άστυνομία να διερευνήσει τα συγκεκριμένα στοιχεία και να λάβει τα μέτρα που πρέπει. Η παρανομία δεν καταγγέλλεται από το κράτος αλλά πατάσσεται από τα όργανά του. Η μήπως είναι χρήσιμη η ύπαρξη και η άπλη καταγγελία της;

σοσιαλιστική εκφραση

εκδίδεται κάθε μήνα
απο συνταχτική επιτροπή

Διευθυντής:

Θέμος Δημητρίου

υπεύθυνος για το νόμο
Μάριος Τεμβριώτης

τιμή φύλλου 100 μιλς

συνδρομές 1200 μιλς για
δώδεκα εκδόσεις

Διεύθυνση:

Κωνσταντίνου Παλαιολόγου 23

T.K. 1064

Τηλ. 72428

Λευκωσία - Κύπρος.

ΣΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΤΟΥΡΚΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΚΥΠΡΟ

Του

Αντρέα Μακρίδη -

Μετά από τις τελευταίες φοιτητικές ταραχές στην Τουρκία όλες άναμφισβήτητα οι ένδειξεις, όλα τα σημάδια δείχνουν, πώς πρέπει να περιμένουμε ένα κουντικό πραξικόπημα, το οποίο θα αναπληρώσει το δικτατορικό κενό που άφησε η πτώση της Έλληνικής κούντας. Όπως έχουν εξελιχθεί τα πράγματα εκδήλωσαν και έξωτερικεφαν τα σημάδια της προετοιμασίας μιας στρατιωτικής πραξικοπηματικής δράσης, πού θα επίβάλει μια στιγμή και άμελιχτη τυρρανία, ανατρέποντας τη σημερινή κυβέρνηση και τη σημερινή τάξη πραγμάτων και ένισχύοντας άκόμα πιό άποφασιστικά τα άμερικάνικα συμφέροντα στην άνατολική μεσόγειο. Το δικτατορικό αυτό πραξικόπημα άποτελεί βασική Άμερικάνικη άναγκαιότητα για την επίβιωση των Άμερικάνικων συμφερόντων στις τρεις ήπειρους γύρω άπό την μεσόγειο. Οι στρατιωτικές θέσεις, οι επιρροές και η ισχύς των Άμερικάνικων δυνάμεων στον χώρο αυτό μειώνονται κάθε μέρα. Οι Άραβες δυνάμεινουν και όπλιζονται, άναπτύσσουν γερούς συμμαχικούς δεσμούς και άπειλουν το Ίσραήλ και τα άμερικάνικα συμφέροντα. Η ρήξη αυτή δυνάμεισε και θα έκραγει σύντομα, διότι η άμερικάνικη στάση στην Κύπρο κατάδειξε, πώς οι Κισσιγκερικές ειρήνες, η διασφάλιση των άραβικών έδαφών και η άνεξαρτησία τους δεν βασίζεται στην ύνεση, στον άνθρωπισμό ή στην ειρνοφιλία του Άμερικάνικου ήμπεριαλισμού, μα στις όρέξεις της άμερικάνικης πλουτοκρατίας. Η άπομάκρυνση της Έλλάδας άπό το NATO και ο φόβος μίμησης του πράγματος άπό την Ίταλία, η άπόφαση της Βρετανίας, του Βελγίου και της Όλλανδίας για περικοπή των στρατιωτικών δαπανών, άποτελουν σημαντική μείωση της δύναμης του NATO και των Άμερικάνων. Οι πρόσφατες ένδειξεις για πιθανότητα εξαμάλυνση των σχέσεων της Λαϊκής Κίνας με την Ρωσία, πράγμα πού θα σημαίνει για πολλές χώρες επανάσταση εναντίον των Άμερικάνικων μονοπωλίων και της Άμερικάνικης δυναστείας προκαλεί για την Άμερική τέτοιο τρόπο, ώστε θα πρέπει να στερεωθεί γερά, προτού Ίσως, θρεθεί άντιμέτωπη με μια άκαταμάχητη σοσιαλιστική παγκόσμια συμμαχία. Παράλληλα οι πράκτορες της Σ.Ι.Α. θορυβούντα και πανικοβάλλονται άπό τον ισχυρό άντιαμερικανισμό, πού άναπτύσσεται κάθε μέρα και περισσότερο στην

Ευρώπη σαν άποτέλεσμα της έξωτερικής πολιτικής της Άμερικής και σαν προσπάθεια της Ευρωπαϊκής ένωσης να άπωθήσει την Άμερικάνικη ισχύ άπό την Μ. Άνατολή, την μεσογειακή λεκάνη και την Ίδια την Ευρώπη και να πάρει την θέση της. Τέλος η σύγκρουση της Άμερικής με την Ρωσία άπό την μια και την Ευρώπη άπό την άλλη φέρνει το πραξικόπημα σαν σωτήρια λύση για την Άμερική και μάλιστα την στιγμή, πού σ' όλες τις χώρες του κόσμου άναπτύσσονται επαναστατικά άπελευθερωτικά κινήματα.

Τα σημάδια και τα στοιχεία πού μās δείχνουν ξεκάθαρα, πώς το κουντικό πραξικόπημα ψήνεται στον φούρνο, σαν ζημωμένο και φτιαγμένο πιά ψωμί είναι τα πιό κάτω και δεν είναι καθόλου δύσκολο να τα άνακαλύψουμε γιατί τα όργανα και οι μηχανισμοί της Άμερικής, πού ετοιμάζουν και δημιουργούν τα στρατιωτικά πραξικοπήματα είναι πάντα οι Ίδιοι και εργάζονται πάντα μέσα στις Ίδιες δοσμένες συνθήκες και με τον Ίδιο μονολιθικό και θρασύ τρόπο, τόσο πού η ιστορία θαρέθηκε πια την μονοτονία και στην σταθερότητα δράσης των δικτατορικών και φασιστικών έργων τους.

1. Η πολιτική κρίση στην Τουρκία και η άποτυχία πολλών κυβερνήσεων τα τελευταία χρόνια μās πιθειουν, ότι εσχάρσει στους πολιτικούς και διπλωματικούς κύκλους, μα πολύ περισσότερο στον στρατό το σκουλήκι του Άμερικάνικου πραχτορικού μηχανισμού, πού διάβρωσε και εξαγόρασε τόσοσ προδότες, όσοι είναι ίκανοί να προκαλέσουν την πολιτική αυτή κρίση με τον άρνπιισμό και την άντιδραστικότητα του. Με αυτή τη βάση εξηγούνται και οι άντιθέσεις πού ναπτύχθηκαν και η σύρραξη, πού δυνάμεινει μεταξύ της κυβέρνησης Έτζεβίτ και των στρατιωτικών.

2. Η σοβαρή οικονομική κρίση και η χρεωκοπία της τούρκικης οικονομίας. Ο γιγαντιαίος πληθωρισμός, πού πρβλέπεται, πς θα ξεπεράσει τα 45% στη διάρκεια του νέου χρόνου. Το ζετίναγμα αυτό μās δημιουργεί δικαιολογημένες ύπόνοιες, ότι η Ίδια η Άμερική άφησε και πίσει την Τουρκία στην οικονομική έξαθλίωση για να επέμβει δικαιολογημένα και αίγουρα το πραξικόπημα γα να σωθή δθθεν

την ψυχοραγιομένη οικονομία και να την άναστήσει. Συμβάινει ότι άκριβώς συνέβει και στην Έλλάδα. Μπροστά άπό την Άμερικάνικη κατάρρευση η Τουρκία άποτελεί καταφύγιο και σωτήριο άραζοβόλι, ποτέ δεν θα την άφνε να χρεοκοπήσει έτσι. Αυτό φυσικά το έκαμε άφου πέρασε πρώτα στα χέρια της όλη την οικονομία της πιστής και άφοσιωμένης Τουρκίας. Παράλληλα η εισβολή των τουρκικών στρατευμάτων στην Κύπρο και η μισοκατάκτηση του νησιού στοίχισαν στην Τουρκία πολλά εκατομμύρια λίρες πράγμα, πού περιπλέκει άκόμα πιό πολύ τα πράγματα. Το Ίδιο συμβάινει και με την σκννοθέτημένη ένέργεια του Άμερικάνικου κογκρέσου για «άποκοπή» της Άμερικάνικης βοήθειας στην Τουρκία, όσο καλά κι αν έπαιξε το ρόλο του ό κ. όρντ και ο Κισσιγκερ για να δείξουν την μεγαλοψυχία και την δικαιοσύνη του Κογκρέσου για την Κύπρο.

3. Το γενικό κλίμα πού επικρατεί στην Τουρκία και η πολιτικοοικονομική άναταραχή δείχνουν πώς η Άμερική έχασε τον άπόλυτο έλεγχο, το κοντρόλ, στην Τουρκία και πώς το λαϊκό ήφαιστείο άρχισε να μουγγρίζει. Ότιδήποτε όμως και να συμβάινει η Άμερική χρειάζεται άκόμη την Τουρκία και θα την κρατήσει με τα δόντια. Έτσι είναι ξεκάθαρο πώς και η Τουρκία με την σειρά της, ύστερα άπό την Έλλάδα και την Κύπρο θα δοκιμάσει την εμπειρία άκόμη ενός κουντικού πραξικοπήματος.

4. Ο Άντιαμερικανισμός πού άναπτύσσεται άστραπιαία στις φοιτητικές μάζες και τις άλλες προοδευτικές δυνάμεις έπισπεύδει την άνάγκη για την Άμερική ενός πραξικοπήματος, η δικτατορία του οποίου θα στερεώσει, τουλάχιστον πρόσκαιρα, την άμερικάνικη κατοχή, και θα παραμερίσει τα επάκόλουθα και τις συνέπειες του άντιαμερικανισμού στην Τουρκία.

5. Η άνάμιξη των στρατιωτικών στην πολιτική και οι επεμβάσεις τους στην πολιτεία, είτε για πάταξη των φοιτητικών εκδηλώσεων είτε για άλλους λόγους μās δείχνουν καθαρά το μέλλον της Τουρκίας. Η εισβολή και άνάμιξη αυτή των στρατιωτικών συνεχώς εύρνηται και ψευτοδικαιολο-

γείται με χίλιους τρόπους. Πρόσφατα ο συνταγματάρχης Άλπ. Τουρκές προσπάθησε να δικαιολογήσει τις επικίνδυνες για το καθεστώς ενέργειες του λέγοντας: «Τό λαϊκό ρεπουμπλικανικό κόμμα φρόντισε να βγάλει από τις φυλακές τους εχθρούς του κράτους. Μόλις βγήκαν άρχισαν την κομμουνιστική δράση τους». Σύμφωνα λοιπόν με την λαϊκή αντίληψη, όπου υπάρχει θρωμοδουλεία κάνει την εμφάνισή του κι' ο κλέφτης.

6. Οι φοιτητικές εκδηλώσεις μας δείχνουν επίσης καθαρά, πως ό τόπος άπαιτεί πιά δημοκρατία και σύνταγμα, μία Τουρκία ελεύθερη και άδéseυτη, ανεξάρτητη από τόν πολιτικό, στρατιωτικό και οικονομικό ζυγό τής Άμερικής. Αυτό όμως ποτέ δεν θά τó παραχωρήσει έτσι αναίμαχτα και ειρηνικά ό Άμερικάνικος ήπериалиσμός και προτού έξαντλήσει κάθε περιθώριο εκμετάλλευσης τής χώρας αύτης.

7. Τό αντίκομμουνιστικό πνεύμα τó όποιο σερβίρεται από τούς στρατιωτικούς και ή αντίκομμουνιστική πλύση έγκεφάλου τήν όποίαν ύφίστανται οι Τουρκοί αξιωματικοί και στρατιώτες όπως και οι Έλληνες προηγουμένως μάς πείθουν αναμφίβολα, ότι έτοιμάζεται τó στρατιωτικό πραξικόπημα τó όποιο δñθεν θά πραγματοποιηθεί για να σώσει τήν Τουρκία από τόν κομμουνισμό. Τό σημάδι αύτό είναι έκ τών ών ούκ άνευ για τήν ήπιτυχία τού πραξικοπήματος. Ή άμνηστία τών πολιτικών κρατουμένων και ή άπελευρέωση 5.000 περίπου κομμουνιστών από τις φυλακές άποτελεί πρόσφορη εύκαιρία για να πιόσει τόπο ή προπαγάνδα και τó αντίκομμουνιστικό κλίμα, δεδομένου ότι γίνεται ταύτιση τής άπελευθέρωσης τών κομμουνιστών με τήν πολιτική κρίση και τις ταραχές.

8. Οι αντίθεσεις ανάμεσα στόν λαό και στήν ήγεσία του, ανάμεσα στόν λαό και τήν άστική τάξη, που ύπηρετεί με πάθος τά ζένα. συμφέροντα, δεν πέριορίζονται ανάμεσα στά φοιτητικά στρώματα μά ξεπλώνονται συνεχώς και περισσότερο σέ όλες τις τάξεις τών εκμεταλλευόμενων και καταπιεσμένων.

9. Προσπάθεια δημιουργίας ταραχών και σάλου από διάφορες άναρχικές οργανώσεις και ομάδες που έχουν σκοπό να δημιουργήσουν πεδίο επέμβασης τού πραξικοπήματος όπως ακριβώς συνέβει και στήν Κύπρο με τις παρόμοιες Γριθικές ομάδες, που όργάνωσαν οι πράκτορες τής Σ.Ι.Α., διχάζοντας και συγκρούοντας τόν λαό σέ μία άδελφοκτονία, ή όποία έκμψένισε τις λαϊκές αγωνιστικές δυνάμεις και προετοίμασε έτσι τήν σίγουρη ήπιτυχία τού πραξικοπήματος. Άκριβώς δε, όπως συνέβει και στήν Κύπρο οι ομάδες αυτές δημιουργούνται, προστατεύονται και βοηθούνται από άξιωματικούς τού στρατού και τής άυτονομίας.

10. Ή διαπίστωση, ότι δόθηκε στήν Τουρκία άδεια για τήν καλλιέργεια τής παπαρούνας, δεν είναι ανεξάρτητη τών διπλωματικών έλιγμών και συμ-

φερόντων. Ή έπανακαλλιέργεια τής παπαρούνας είναι άλλο ένα στοιχείο πού «δικαιολογεί» τήν «σωτήρια επέμβαση τού στρατού».

11. Ή κατάσταση πολιορκίας που εφαρμόζεται ήδη στήν Κωνσταντινούπολη, Άγκυρα, στά Άδανα και στήν Μερσίνη και ή στρατιωτική έτοιμότητα ένεκα τού Κυπριακού άποτελούν τó πρώτο θήμα, τήν πρώτη διαστολή, τής στρατιωτικής δύναμης προς τó πραξικόπημα, άσχετα άν τούτο γίνεται με σκέδιο τής κυβέρνησης και ανεξάρτητα από τούς λόγους για τούς όποιους κάνει τήν κατάσταση πολιορκίας ή κυβέρνηση.

12. Οι διαστάσεις, που παίρνει ή πολιτική κρίση δημιουργούν τήν άνάγκη έκλογών στήν Τουρκία όί όποιες όμως άκόμη, ούτε καν προκηρύχθηκαν και ούτε ποτέ θά πραγματοποιηθούν, γιατί θά τις προλάβει τó φασιστικό τάνκ.

Έτοι με όλα αύτά δεν μένει πιά τίποτε άλλο παρά μία μεγάλη νέα ταραχή, μία νέα κατάλληλη εύκαιρία, που θά ξεφορνίσει από τó ήφαιστειο τής Τουρκίας τó ξενοκίνητο και φασιστικό πραξικόπημα. Όσο άφορά στά Κυπριακά δεδομένα τó πρόσφατο ψήφισμα τού Ο.Η.Ε. που ψήφισαν άκόμη και οι Τουρκοαμερικάνοι και ή αντίθεση τού Ντενκτάς σέ πολλά σημεία με τήν κυβέρνησή του (Αυτό φαίνεται όλοκάθαρα από τις πρωτοβουλίες και τις προωπικές του ενέργειες) μάς δείχνουν άσυζήτητα πως άφενός μεν ή Τουρκία ύπόγραψε τó ψήφισμα, ά-

σφαλώς για να άναστειλει τις πιέσεις μά ποτέ δεν θά προβεί σέ έφαρμογή του, άφετέρου, ότι στήν Κύπρο τó πρακτορικό δαιμόνιο τής ΣΙΑ μόρσει να έξαγοράσει και να κάνει δράανά του τήν Τουρκυπριακή ήγεσία, που αύριο θά άποτελέσει βοήθό στο πραξικόπημα.

Όλα τά πιο πάνω και ή ιστορική πορεία τών πραγμάτων μάς χτυπούν βροντερά τήν καμπάνα τού συναγερμού. Μάς προειδοποιούν για τήν, πολύ πιθανή προσπάθεια όλοκληρωτικής τουρκοποίησης τής Κύπρου από ένα χουντικό καθεστώς στήν Τουρκία ή στή νκαλύτερη περίπτωση για τήν διχοτόμηση τής Κύπρου και τήν προσάρτηση τού Βορείου τμήματος στήν νεοαποικία τών Άμερικάνων. Ό καιρός μάς πιέζει, έπñγει να όργανωθούμε και να έτοιμασθούμε για τήν άμυνα και τήν σωτηρία μας. Άπειλούμαστε με όλοκληρωτικό άφανισμό ή μούρη σκλαβιά. Τόσο ή Κυπριακή κυβέρνηση, όσο και ή Έλληνική όφείλουν να έξασφαλίσουν με όλους τούς δυνατούς τρόπους προστασία και ασφάλεια στήν Κύπρο. Ήδη οι Τουρκοί εκμεταλλεύονται τήν πολιτική αδράνεια, που προκαλούν οι έκλογές. Δεν μένει χρόνος για άλλη αδράνεια, γιατί τότε θά είναι, ίσως, πολύ άργά για τήν Κύπρο και τόν λαό μας, ό στρατιωτικός νόμος και ή σκλαβιά τής κατεχόμενης Κύπρου θά έξεπταθούν σέ όλόκληρο τó νησί μας.

Άνδρέας Μακρίδης

Λεμεσός, 10.11.1974.

σοσιαλιστική

αν δεν κινεί την
αν δεν κινεί την
αν δεν κινεί την
πως θα γίνουμε
τα σκοταδία λαός»

έκφραση

**η σοσιαλιστική έκφραση αναγγέλλει
στους αναγνώστες της
τον
γιαννη κατρη
γνωστο ελληνο δημοσιογραφο
και συγγραφο του βιβλιου
« η γεννηση του νεοφασισμού »
απο την επομενη εκδοση ο γιαννης κατρης
εο αναλυει στην « έκφραση »
την ελληνική πολιτική σκηνη**

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Του
Π. Χρυσάνθου

Μιά έστω και σύντομη αναφορά στο Κυπριακό φοιτητικό κίνημα, δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί αν δεν γίνει ανάλυση της ιστορίας αυτού του κινήματος, όπως εμφανίζεται τα τελευταία τουλάχιστον χρόνια. Αυτό είναι αναγκαίο για να δικαιολογηθεί, που βρίσκεται σήμερα το κίνημα και ποιές προϋποθέσεις έχει για περαιτέρω ανάπτυξη. Το Κυπριακό φοιτητικό κίνημα της Ελλάδας, ως το 1967, προχωρεί παράλληλα προς το Έλληνικό φοιτητικό κίνημα. Έκφράζει ως ένα βαθμό τις τάσεις της Έλληνικής Πολιτικής ζωής. Αποποροσανατολίζεται δε και διαλύεται έντελως, από την Χούντα που επιβάλλεται με τα τάνκς.

Μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας να τεθεί η κυβέρνηση της Κύπρου κάτω από την άμεση κι' ολοκληρωτική επίρροη των συνταγματάρχων της Χούντας, μιάς προσπάθειας που δεν είναι φαινόμενο καινούργιο, αλλά παρατηρήθηκε στην προαπριλιάκη 'Ελλάδα όχι όμως τόσο ανοικτά και τόσο έντονα, το φοιτητικό κίνημα ήταν το πρώτο που μπορούσε να άπλωθεί μέσα στους κόλπους της φασιστικής 'Ελλάδας. Έτσι, εμφανίζονται σαν εκπρόσωποι των φοιτητών φασιστικά στοιχεία πράκτορες της Χούντας. Κάτω από τον μανδύα του ενωτικού αγώνα και της εθνικοφροσύνης, προβάλλουν τα επιτεύγματα της «μητρος πατρίδος» Χούντας και ύπονομεύουν την ανεξαρτησία της Κύπρου. Η Κυβέρνηση της Κύπρου αντιδρά έχθρικά στην συγκρότηση των εκπροσώπων της Χούντας και προβάλλει και προωθεί το Μακαριακό φοιτητικό κίνημα, όπως αποκαλείται, στους κόλπους του οποίου συσπειρώνεται όλοι οι αντιδρώντες στα διορισμένα συμβούλια και τους οποίους το μόνο στοιχείο που τους ενώνει, είναι η υποστήριξη προς τον Πρόεδρο και Αρχιεπίσκοπο Μακάριο. Στο κίνημα όμως δεν υπάρχει το απαραίτητο ιδεολογικό βάθος. Μπροστά στην αδυναμία της οποιασδήποτε δράσης, οι διαφωνίες γίνονται αισθητές και έτσι το φοιτητικό κίνημα εμφανίζεται στο σύνολό του σαν προσωπολατρικό, Μακαριακό και Γριδικό, με μία προσπάθεια μονοπώλησης του πατριωτισμού, χωρίς ένος αντιφασιστικού και αντιφασιστικού αγώνα που είναι κι' ο ά-

γώνας της Κύπρου άφ' ενός, εναντίον των ιμπεριαλιστικών σχεδίων των Αμερικάνων που προωθούνται μέχρι της Τουρκίας και του όργάνου της του Ντενκτάς, που δυναστεύει τον Τουρκικό πληθυσμό της Κύπρου και άφ' ετέρου, εναντίον της Χούντας που προσπαθεί να προωθήσει τα ίδια σχέδια με την κατάληψη της ανεξαρτησίας της Κύπρου.

Καμιά οργανωμένη προσπάθεια δεν παρατηρείται. Το Μακαριακό κίνημα στο σύνολό του, αποποροσανατολίζει τον αγώνα. Γίνονται μόνον ατομικές ενέργειες κι' αυτές εκφράζονται σαν συμπάροση στο αντιφασιστικό, αντιδικτατορικό και αντιιμπεριαλιστικό Έλληνικό φοιτητικό αγώνα, που υλοποιείται τα δύο τελευταία χρόνια, στις εκδηλώσεις που γίνονται στις διάφορες σχολές, με άποκορύφωμα την κατάληψη της Νομικής Σχολής τον Φεβράριο 1973 και του Πολυτεχνείου τον Νιόβηρο του ίδιου χρόνου με τα γνωστά γεγονότα.

Μετά το πραξικόπημα της 15ης του Ιούλη και την εισβολή που το ακολούθησε, με την κατάληψη και κατοχή του 1)3 του τόπου μας και την άνατροπή της Χούντας, έγιναν προσπάθειες για την δημιουργία ενός καθαρού Κυπριακού φοιτητικού κινήτος, που να μπορεί να συμβάλει στον άπελευθερωτικό αγώνα της Κύπρου. Παρ' όλο που η ιστορία της προσπάθειας αυτής εκτείνεται σε 4 μόνο μήνες κι' αὐτ' ηείναι πρόσφατη, μπορούμε νομίζω να θγάλουμε μερικά συμπεράσματα. Πρώτα η διαδικασία για την ανάδειξη των εκπροσώπων των φοιτητών, παίρνει μιά αντίστροφη από την κανονική πορεία. Οι διάφορες ομάδες που εκφράζουν και διαφορετικές τάσεις, άντι να συγκαλέσουν γενική συνέλευση των δημοκρατικών φοιτητών, ή οποία θα άποφασίσουν ποιό θα είναι οι εκπρόσωποι της, παζαρεύουν την αντιπροσώπηση πίσω από τις πλάτες του φοιτητόκοσμου. Κατόπιν πολλών άδιαλλαξιών, ύπαναχωρήσεων και έλιγμών, που ήταν φυσικοί έφ' όσον η δλη ενέργεια ήταν αντιδημοκρατική, έγινε πιτέλους συμφωνία για την δημιουργία του συνασπισμού ΔΕ-ΚΦΑ, και για το ποσοστό με το όηριο

θα αντιπροσωπευόταν κάθε ομάδα στο κοινό ψηφοδέλτιο.

Έπειδη η ένότητα αυτή ήταν επιφανειακή, σπτηριγμένη στο παλιό σχήμα των Μακαριακών φοιτητών, χωρίς να ύπάρχη ιδεολογική κόν συγγένεια - άντίθετα ύπήρχε ιδεολογική άντίθεση άφου ξεπεράστηκε ό φόβος της έπιτυχίας των Γριδικών φοιτητών, καμουφλαρισμένων και μη, ή ρήξη έπληθε την τελευταία στιγμή. Κατά την ψηφοφορία, όποτε, άτομα που άνήκαν στην ήγεσία του ΠΑΛΜΟΥ, παραβίασαν το πρωτόκολλο τιμής για το κοινό ψηφοδέλτιο, προτρέποντας τους φοιτητές να ψηφίσουν τους δικούς τους άνθρώπους καθώς και δυό άνεξάρτητους καμουφλαρισμένους, έξασφαλίζοντας έτσι μιά άνετη πλειοψηφία και φαίροντας τις ύπόλοιπες ομάδες πρό τετελεσμένων γεγονότων. Παράλληλα, έξεφάνιζονται οι έκλογικοί κατάλογοι για τους όποιους ύπεύθυνος ήταν ένας εκπρόσωπος του ΠΑΛΜΟΥ κι' έτσι έφορυστική έπιτροπή και οι έκλογές άκυρώνονται. Μπροστά στον νέο κίνδυνο της φασιστικής άδίστακτης μερίδας, γίνονται προσπάθειες για ένότητα, αλλά αυτή τη φορά με το σωστό τρόπο. Οι Δημοκρατικοί φοιτητές σε συγκέντρωσή τους, άποφασίζουν πως ό μόνος τρόπος για να ύλοποιηθεί η ένότητα Δημοκρατικού φοιτητικού κόσμου, είναι η άνάδειξη εκπροσώπων από μιά γενική συγκέντρωση των Δημοκρατικών φοιτητών. Η άμαρτωλή ήγεσία του Παλμου άρνείται να το δεχτή έπιμένοντας στα παρασκήνια κι' έτσι έπέρχεται η διάσπαση. Τα έναπομείναντα μέλη της Δημοκρατικής ένωσης Κυπρίων φοιτητών 'Αθηνών ΔΕ-ΚΦΑ, έθεσαν τις βάσεις για την δημιουργία ενός καθαρού φοιτητικού κινήματος, που να μπορεί κατά πρώτο λόγο να συμβάλει στον αγώνα της Κύπρου εναντίον της έπιβολής των ιμπεριαλιστικών σχεδίων.

Έστω κι' άργά γίνεται λοιπόν μιά καλή άρχη. Προϋποθέσεις για την συνέχιση αυτού που άρχισε ύπάρχουν, χωρίς να ύποτιμούνται οι δυσκόλιες και η άντίδραση που θα συναντηθούν, από τους γνωστούς κύκλους που προωθούν και θα συνεχίσουν να προωθούν άντικυπριακά ιμπεριαλιστικά σχέδια καθώς και από τους ρεαλιότες και συμβιβαστές.

ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Του
Μάριου Τεμπριώτη

ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΑΙΤΙΕΣ ΚΑΙ

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Ύστερα από έφτά και μισό χρόνια αποχής από τις κάλπες, ο Έλληνικός Λαός κλήθηκε την περασμένη Κυριακή, να εκλέξει τους πολιτικούς του αντιπροσώπους. Οι συνθήκες βέβαια κάτω από τις οποίες ψήφισε, κάθε άλλο ήταν παρά ιδανικές. Ίδανικές, έστω, μέσα στα πλαίσια μίας άστικής κοινοστυγνής δικτατορίας και δέκα χρόνια βουλευτικής Δημοκρατίας.

Η σαρωτική νίκη που πέτυχαν οι δυνάμεις του συντηρητικού άστικού κόσμου, κάτω από την σημαία της «Νέας Δημοκρατίας» του κ. Καραμανλή ύστερα από τὰ μαύρα χρόνια της έφτάχρονης καταπίεσης, οι επιπτώσεις που θα έχει αυτή η νίκη στην πορεία για εξεύρεση πολιτικής λύσης στο Κυπριακό πρόβλημα και στην πορεία εξέλιξης του Κυπριακού έθνικοαπελευθερωτικού αγώνα, είναι έρωτήματα που βασανίζουν τούτη την στιγμή όλόκληρο τον Κυπριακό Λαό.

Για να μπορέσουμε όμως, να κρίνουμε σωστά το εκλογικό αποτέλεσμα. Πρέπει πρώτα να δούμε τους έσωτε-

ρικούς και τούς διεθνείς παράγοντες που οδήγησαν στη πτώση της στρατοκρατικής δικτατορίας σε συνάρτηση:

- α) Με τις διαδικασίες που έφεραν την πολιτική μεταβολή.
- β) Το ελάχιστο χρονικό διάστημα που ακολούθησε την πτώση της δικτατορίας ως τις εκλογές.
- γ) Τον βαθμό αποχουνοποίησης και άπασυνόμευσης μέχρι τις εκλογές. Και,
- δ) Την κατάσταση των πολιτικών δυνάμεων της Ελλάδας σ' αυτό το διάστημα.

Στις 23 του Ιούλη πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα μια μεταβίβαση, στην ουσία, εξουσίας από τις δυνάμεις της στρατοκρατικής δικτατορίας στις πολιτικές άστικές δυνάμεις. Η άλλαγή περιορίστηκε μόνο στο επίπεδο της πολιτικής μεταβολής χωρίς ν' άγγιξη την οικονομική διάρθρωση της χώρας, η οποία παρέμεινε οικονομικά δεμένη στα άρμα του Αμερικάνικου, κυρίως, ιμπεριαλισμού, κυριαρχούμενη από τὰ ντόπια και τὰ ξένα μονοπωλιακά κεφάλαια. Από τή μια πλευρά, σ' όλη την διάρκεια των έφτάμιου χρόνων, της στρατοκρατικής δυναστείας, η χούντα κατάφερε να φέρη τή χώρα σ' ένα τραγικό οικονομικό και κοινωνικό άδιέξοδο, με την έναντίωση του Έλληνικού Λαού, του συνόλου σχεδόν του πολιτικού κόσμου της χώρας και μίας μεγάλης μερίδας - όλοένα αυξανόμενης - των άξιωματικών. Η άνάπτυξη της Λαϊκής πάλης που σε μερικές περιπτώσεις έπαιρνε διαστάσεις Λαϊκής εξέγερσης - κυρίως με την εξέγερση του πολυτεχνείου - έτεινε ν' άναπτυχθῆ σ' ένα επικίνδυνο για την χούντα και τούς Αμερικάνους ιμπεριαλιστές Λαϊκοαπελευθερωτικό κίνημα.

Από την άλλη πλευρά, τὸ πραξικόπημα στην Κύπρο που άνοιξε τήν πόρτα στην Τούρκικη κατοχή και δημιούργησε τις προϋποθέσεις για τήν διχοτόμηση του νησιού, πρὸς όφελος των ιμπεριαλιστικών κύκλων του ΝΑΤΟ. Έφερε τήν χούντα μπροστά στον άμεσο κίνδυνο μίας Λαϊκοστρατιωτικής επανάστασης.

Όλα τούτα έκαναν τήν πάρα πέρα επίθεση της δικτατορίας, ακόμα και για τούς Αμερικάνους πάτρωνες της, αδύνατη.

Από παλιά είχαμε διαπισώσει τον έφεδρικό χαρακτήρα της περιθώπης «Λύσης Καραμανλή». Οι Αμερικάνοι κηδεμόνες καλλιέργησαν έντεχνα μέσα στον μύθο αυτής της λύσης και τὸν έθεσαν σε λειτουργία όταν πιά η χούντα έπαψε να τούς εξυπηρετεί ὁ Έλληνικός Λαός έμπνευ πιά στον δρόμο της άνοιχτής αναμέτρησης και η συνέχιση της δικτατορίας θα οδήγούσε σε κάθε άλλο παρά θετικές γι' αυτούς εξελίξεις.

Αν η άλλαγή γινόταν ύστερα από μια Λαϊκή επανάσταση ή ύστερα από ένα πραξικόπημα προοδευτικών στρατιωτικών δυνάμεων τύπου Πορτογαλίας, τὰ πράγματα θα ήταν όποσδήποτε διαφορετικά. Έγινε όμως μια μεταβίβαση στην κορυφή. Καταλύθηκε βέβαια η ήγεσία της χούντας αλλά οι χουντικοί μηχανισμοί έμειναν ανέπαφοι και μέσα και έξω από τὸ στράτευμα. Για να μπορέση ὁ Έλληνικός Λαός να ψηφισῆ ανεπηρέαστα και χωρίς τὸν επικρεμάμενο φόβο της επistroφῆς των τάνκς θα έπρεπε η χούν-

τα να εκκαθαρισθῆ, όχι μόνο στην κορφή αλλά και στην βάση. Στο στράτευμα, την αστυνομία, τους δημόσιους και τους συνδικαλιστικούς οργανισμούς.

Ἡ ἐξαρτημένη ὁμως, Ἑλληνικὴ ἀστικὴ τάξη πού κληρονόμησε τὰ ἴνια τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὴν χούντα, ἦταν ἀδύνατο νὰ προχωρήσῃ σὲ ριζοσπαστικὰ μέτρα ἀποχουντοποίησης γιὰ νὰ διατηρῆ ἀνοικτὸ τὸ δρόμο τῆς οἰγούρης ἐξουσίας καὶ νὰ χρησιμοποιῆ τοὺς ὑφιστάμενους κουντικούς μηχανισμούς σὰν ἓνα κέντρο ἐκβίασμοῦ τῆς λαϊκῆς θέλησης. «Ἡ ἐγὼ ἢ τὰ τάνκς».

Τὸ διάστημα τῶν τεσσάρων μὲν πὺν μερολάβουε μέχρι τις ἐκλογές ἦταν ἀσφυκτικὰ ἐλάχιστο γιὰ τὴν ἀνασύνταξη τῶν πολιτικῶν κομμάτων. Ἴδιαιτέρως στὸν κῶρο τῆς ἀριστερᾶς καὶ τῶν προοδευτικῶν δυνάμεων, τῶν ὁποῖων οἱ περισσότεροὶ ἡγέτες ἐπέστρεφαν στὴν Ἑλλάδα ὕστερα ἀπὸ μακρόχρονη ἐξορία. Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δὲν πρόλαβε καλὰ — καλὰ ν' ἀναπνεύσῃ ἐλεύθερο ἀέρα, νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὸ — σὸκ ἐλευθερία καὶ θρέθηκε μπροστὰ στὴν ἐκλογικὴ κάλπη, ἀνέτοιμος, γεμάτος διλήμματα καὶ φόβους γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς Δημοκρατίας.

Ὁ Καραμανλῆς κατέβαινε στὶς ἐκλογές μὲ τὸ «αὐτοῦ» τοῦ ἐλευθερωτῆ, τοῦ δεσμώτη τῆς χούντας καὶ μιὰ θεαματικὴ ἐξοδὸ ἀπὸ τὸ ΝΑΤΟ. Μὲ ἓνα ὄνομα, ἀλλὰ μὲ παλλιᾶς ἰδέες ὠραιοποιημένες, περισσότερο καμουφλαρισμένες, γεμάτες ἀσάφεια καὶ ἀόριστες θριαμβολογικὲς ὑποσχέσεις. Κέρδισε εὐκόλα τις ἐκλογές ἔχοντας κύριο ἀντίπαλο τὴν Ε.Κ.Ν.Δ. καὶ στὴν συνέχεια τὸν Π.Α.Σ.Ο.Κ. καὶ τὴν ΕΝΩΜΕΝΗ ἈΡΙΣΤΕΡΑ.

Χωρὶς καθόλου νὰ σημαίνει ὅτι εἶναι ἀντιπροσωπευτικὸ, τὸ ἐκλογικὸ ἀποτέλεσμα, ξεπερνώντας κάθε προσδοκία ἔδωσε στὴν «Νέα Δημοκρατία» σχεδὸν 55% καὶ τὸ δικαίωμα νὰ σχηματίσῃ αὐτοδύναμη καὶ ἰσχυρὴ κυβέρνηση.

Βέβαια ἀπὸ μιὰ πρώτη σκοπιὰ ἡ ἐκλογικὴ νίκη τῆς Ἑλληνικῆς ἀστικῆς τάξης, σημαίνει γιὰ τὸ Κυπριακὸ λῦση «δυτικῶν τύπου» — μιὰ λύση δηλαδὴ πὺν ἐξυπηρετεῖ τὰ συμφέροντα τῶν δυτικῶν «συμμάχων». Αὐτὰ ὁμως τὰ δεδομένα τὴν φέρνουν ἀντιμέτωπη μὲ τὸ καθολικὸ αἷτημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ γιὰ Λεύτερη, δημοκρατικὴ, ἀποστρατικοποιημένη ἐδαφικὰ ἀκέραιη, καὶ ἀδέσμευτη Κύπρο. Πράγμα πὺν καθιστᾶ τὴν ἐπιβίωσή της, μέσα σὲ

Δημοκρατικὰ δεδομένα, ἀδύνατη καὶ πὺν διαφοροποιεῖ κάπως τὴν κατάσταση.

Ὅπως ὁποῖοτε ὁμως ἡ Δημοκρατία στὴν Ἑλλάδα ἀνοίγει νέες προοπτικὲς γιὰ τὸ Κυπριακὸ ἐθνικοαπελευθερωτικὸ κίνημα πὺν πρέπει νὰ ἀναπτυχθῆ μὲ τὴν συμπαράσταση τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἀλλὰ ἀνεξάρτητο καὶ αὐτοδύναμο. Μὲ τὴν βοήθεια τῶν πραγματικῶν του φίλων καὶ προσδοκόντας ὅτι θὰ ἀνατείλουν καὶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὴν Κύπρο μέρες καλύτερες, μέρες πραγματικῆς Λευτερίας καὶ Δημοκρατίας.

ΣΥΝΤΡΟΦΕ ΔΩΡΟ...

Γιατὶ νὰ σε κλάψουμε σύντροφε Δώρο
 Ἀφοῦ τόξερεις
 Οἱ παπαρούνες τόνωιωθαν πὺν πριν ἀπ τὴ μεγάλη νίκη
 κάποιον το αἶμα ο ἀσφαλτος θα πιεῖ
 πὺν πριν ἀπ το μεγάλο φονικὸ
 θα κἀθωσουν νὰ μας θυμίζεις «ψωμὶ καὶ λευτεριά».
 Τόξερεις
 Μεγάλὴ ευθύνη πήραμε μὰς ἔλεγε
 Δύσκολο δρόμο μὰς ἀφίνεις ἀδελφε
 Καὶ τὴν ἄνθε φορὰ πὺν θάρχεται ἡ ἀνοίξη
 οἱ παπαρούνες ὀλου του κόσμου
 δὲν θάχουν τίποτε γιὰ νὰ ζηλέψουν
 γιὰτὶ θα εἶναι τὸ αἶμα σου ἀδερφε μὰς
 το αἶμα σου σύντροφε Δώρο
 πὺν θα μὰς συνοδεύει καὶ θα στέκει ἐδὼ
 μὲς τις καρδιές μὰς μοχλιασμένο
 ἀπόδειξη πὺν μὰς δὲν ἔχει γυρισμὸ...

Κώστας Χαλαμπίδης

Ο ρενος πρεντζας στην «αργώ»

...Αυτοί που δημιούργησαν το Πολυτεχνείο, αυτοί που το κατέστησαν σύμβολο της ανθρώπινης αξιοπρέπειας της Δημοκρατίας των ακαδημαϊκών ελευθεριών και των αναπαλλοτριωτών ανθρωπίνων και πολιτικών δικαιωμάτων, ήσαν παιδιά που μπηκαν στην νεότητα με τα «νάματα» της σοφίας των Παπαδόπουλων και των Παττακών.

Ποιοί προστάτεψαν εκείνα τα παιδιά; Ποιοί τα καθοδήγησαν σωστά; Οι δάσκαλοί τους; Ασφαλώς υπήρχαν και υπάρχουν οι φωτισμένοι δάσκαλοι. Άλλα οι δυνατότητες τους ήταν περιορισμένες. Και βρήκαν αυτά τα ώριμα Έλληνόπουλλα τους δρόμους του προβληματισμού τους. Και βρήκαν το δρόμο της Δημοκρατίας και τα μετερίζια της αντίστασης.

Δέν ήταν το Πολυτεχνείο απλά και μόνο καρπός του ωριμάσματος του Έλληνικού λαού ή έστω μιάς μερίδας του. Ήταν επίσης αποτέλεσμα του ωριμάσματος των συνθηκών. Ποιές ήταν οι συνθήκες είναι ένα ερώτημα που πρέπει ν' απαντήσουμε αν πρόθεσής μας είναι νά καταλήξουμε στα σωστά ιστορικά συμπεράσματα. Θα πρέπει για τόν σκοπό αυτό ν' ανατρέξουμε στο 1967.

Όταν τόν Άπρίλη του 67 γινόταν τó πραξικόπημα τó φοιτητικό κίνημα βρισκόταν στην πιό καλή του ώρα. Οι άγώνες των φοιτητών από τó 1956 ως τότε και κυρίως στην περίοδο του πρώτου και του δευτέρου ανένδοτου άγώνα έφεραν τó ωρίμασμα της φοιτητικής ήγερσης. Ήδη τó συνδικαλιστικά στελέχη δέν ήταν απλά δυναμικοί άγωνιστές και πρωτοπόροι μιάς σταυροφορίας για καλύτερη παιδεία, αλλά είχαν ταυτόχρονα ξεκαθαρισμένους ιδεολογικούς προσανατολισμούς και σαφή πολιτική τοποθέτηση. Όλες οι παρατάξεις οργανώνονταν και συμφωνούσαν στις βασικές αρχές γύρω από τó θέμα του ρόλου του φοιτητικού κινήματος. Η προετοιμασία τους γινόταν συνεχώς έντονωτερη καθώς φαινόταν πώς πλησίαζε ή ώρα των εκλογών.

Σ' αυτήν τήν καλή του ώρα βρήκε τó φοιτητικό κίνημα ή δικτατορία. Διαλεχτά στελέχη του συνελήφθησαν και φυλακίστηκαν. Αμέσως μετά τήν δικτατορία τó κλεισίμο των Πανεπιστημίων είχε διαλυτικές συνέπειες.

Όταν ξανάνοιξαν ή αύξημένη παρουσία άστυνομικών, γνωστών χαφιέδων της ασφάλειας και κάποιων νέων προσώπων — προφανώς, της νέας σοδειάς χαφιέδων — καθώς και οι έξετάσεις που άκολουρησαν σε λίγες μέρες, εμπόδισαν τήν ανάπτυξη αντίστασιακής δράσης σε μεγάλη κλίμακα.

Άλλά γενικά τόν πρώτο χρόνο της δικτατορίας έπι-

κρατούσε ένα κλίμα φοβίας. Ή αντίσταση υπήρχε ήταν παθητική θέβαια, αλλά άρκετά αισθητή στην χούντα.

Ο ιερόμενε σζμως σειρές μεγάλωσαν μέσα στην δικτατορία. Ήταν δέκτες της προπαγάνδας αλλά ταυτόχρονα ζώντας κάθε μέρα τήν πραγματικότητα στις έπαρχίες τους, στα σπίτια τους, είχαν τήν δυνατότητα νά καταλαβαίνουν τήν άλήθεια. Και κρατούσαν κι' αυτοί έχθρική στάση επέναντι στην χούντα. Αυτή τήν ολοφάνερη έχθρότητα τί τήν έκανε από παθητική ενεργητική; Νομίζω πως βασικώτερος λόγος ήταν ή κακή πορεία της οικονομίας και ή άδυναμία του καθεστώτος νά δημιουργήση κάποια λαϊκή βάση.

Τó κλίμα άνησυχίας γινόταν συνεχώς και πιό θερμό. Ήταν φυσικό αυτό τó κλίμα νά μεταφέρεται και στα Πανεπιστήμια, που αντιμετώπιζον κι' ένα σωρό άλλα δικά τους προβλήματα και νά βοηθούν τους φοιτητές νά αναζητήσουν διεξόδους και νά προβληματισθούν για τó μέλλον της χώρας τους και τó δικό τους.

ΈΞ άλλου ή άδυναμία της χούντας νά διαμορφώση τή δική της λαϊκή βάση, ή γενική έχθρότητα προς τó καθεστώς και ή διεθνής άπομωσσή του, μαζί με τήν έπερχόμενη οικονομική κατάρρευση, έπέβαλλαν στους Άμερικάνους νά επιδιώξουν κάποια μορφής δημοκρατική θιτρίνα.

Άκολουθήσε κάποια χαλάρωση των καταπιεστικών μηχανισμών που επέτρεπε στους φοιτητές νά άρχίσουν νά οργανώνονται. Άποτέλεσμα της οργανώσης αυτής και της έπιτεινομένης πίεσης για περισσότερες ελευθερίες ήταν ή άναταραχή στα Πανεπιστήμια τήν άνοιξη του 1973.

(Άργότερα άκολουθήσε ή άνταρσία του ναυτικού, ή κατάργηση της μοναρχίας, τó «δημοψήφισμα» και ή «Δημοκρατία μπανάνας», λατινοαμερικάνικου τύπου, με πρωθυπουργό τόν Μαρκεζίνη.

Πρώτη όμως άπ' όλες τις τάξεις κατανόησε τήν πορεία στην όποία έθετε τήν Ελλάδα ή χούντα, ό φοιτητικός κόσμος. Ή φοιτητική ήγερση όταν έπαιρνε τήν πρωτοβουλία του άγώνα, στόχο της είχε νά ματαιώση τή Δημοκρατία μπανάνας και νά επιδιώξη τή Δημοκρατία χωρίς προστάτες. Δέν είχε όμως προοπτικές έπιτυχίας αν έΞ άρχης πρόβαλλε αυτές τις πολιτικές επιδιώξεις.

Βρήκε λοιπόν τά σωστά και άκόμη και με δικτατορικά καθεστώα, νόμιμα συνθήματα.

— Περισσότερες δαπάνες για τήν Παιδεία, άκαδη-

συνέχεια στή σελίδα 10

...εδώ Πολυτεχνείο...

ο ανδρας ομηρου στην «ελευθερη σκεψη»

Ἡ περήφανη φοιτητικὴ νεότητα τῆς Ἑλλάδος ἢ πὸ ζωντανὴ ἐκφραση τοῦ λαοῦ τῆς βγήκε ἀπὸ τὰ πλαίσια τῆς ἡρεμίας τῆς τάξης καὶ τῆς ἀσφάλειας ποὺ ἐπέβαλε στὸ λαὸ τῆς Ἑλλάδος ἡ φασιστικὴ δικτατορία καὶ διατράνωσε ἀπερίφραστα τὴν ἀπόφασή της νὰ μὴν ἀνεχθῆ πιά τὴν βία τῶν τάνκς καὶ τὴν τάξη τῆς ξιφολόγχης ποὺ ἐπέβαλε στὴν Ἑλλάδα ἡ στρατιωτικὴ χούντα.

Κόχλαζε πάντα σὰν ἠφαιστειο ὁ κρυφὸς καὶμὸς τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος γιὰ ἓνα ἔσορκωμα λευτεριάς. Καὶ ἡ φωνὴ τοῦ αὐτοσχέδιου Ραδιοσταθμοῦ τοῦ Πολυτεχνείου ἀντήχησε σὰν βόλαμο στὶς καρδιές τῶν θασσανισμένων Ἑλλήνων.

«Ἐδῶ Πολυτεχνεῖο, ἐδῶ Πολυτεχνεῖο. Σὰς μιλᾷ ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῶν Ἐλευθέρων ἀγωνιζομένων φοιτητῶν, τῶν Ἐλευθέρων ἀγωνιζομένων Ἑλλήνων. Καλοῦμε ὅλους τοὺς ἀγωνιζόμενους στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας νὰ συνεχίσουν τὸν ἀγῶνα τους μέχρι τὸ πρῶτο. Τὸ πρῶτο θὰ ἀνατεῖλη ἡ νίκη. Σύνθημά μας: Κάτω ἡ Χούντα, κάτω ἡ δικτατορία, Ζήτω ἡ πραγματικὴ Δημοκρατία, Ζήτω ἡ Ἐλευθερία. Λαϊκὴ ἐνότητα γιὰ πετύχουμε τὴ λαϊκὴ κυριαρχία».

Ὁ λαὸς τῆς Ἀθήνας ἀνταποκρίθηκε στὸ κάλεσμα τῆς νεότητος καὶ ἔσσηκώθηκε στοὺς δρόμους γιὰ νὰ ἐνωθῆ μὲ τοὺς νέους ποὺ ἦταν μέσα κι' ἔξω ἀπὸ τὸ Πολυτεχνεῖο. Τὸ Πολυτεχνεῖο εἶχε πιά μεταβληθῆ σὲ κᾶστρο ἀντίστασης, ἐλευθερίας καὶ δημοκρατίας. Τὸ Πολυτεχνεῖο εἶχε πιά περάσει στὴν ἱστορία τῆς Ἑλλάδος σὰν σύμβολο ἀγῶνα.

Τὸ ἀρχικὸ αἶτημα γιὰ ἐλεύθερες φοιτητικὲς ἐκλογές, κατὰφερε μπροστὰ στὴν μεγαλειώδη συμπαράσταση τοῦ Ἀθηναϊκοῦ λαοῦ νὰ μετασχηματισθῆ γρήγορα σὲ Πανελλήνια ἀξίωση ἀλλαγῆς.

«Ἀπόψε πεθαίνει ὁ φασισμὸς», ἦταν τὸ σύνθημα τῆς νύχτας τῆς Παρασκευῆς — τὸ πῖο ἀγριο, τὸ πῖο συγκλονιστικὸ σύνθημα ποὺ μπόρεσε ποτὲ νὰ ἔσπετάξῃ ἀπὸ τὰ στήθια του ἓνας καταπιεσμένος λαός. Ἡ δικτατορία ποὺ ντροπίαζε τὴ χώρα τοῦ Σόλωνα ἔπρεπε νὰ πάρῃ ἀμέσως τὰ βρεγμένα της. Τὸ ἀπαιτοῦσε ὁ λαός.

Ὁ σταθμὸς, μετέδιδε: «Ἐδῶ Πολυτεχνεῖο. Αὐτὸ ποὺ γίνεται αὐτὴ τὴν στιγμή στοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας θυμίζει πανηγύρι. Οἱ καμπάνες ἤχουν χαρμόсуна. Οἱ ἱαχές τῶν φοιτητῶν ἔχουν φτάσει πολὺ μακριά. Στὸν Ἅγιο Νικόλαο, στὰ Πευκάκια οἱ καμπάνες χτυπᾶνε χαρμόсуна ἐνωμένες μὲ τίς καμπάνες τῆς Κυψέλης».

Ἀδελφωμένοι οἱ φοιτητὲς μὲ τὸν λαό, μὲ τοὺς ἐπισημόνους, τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἀγρότες, ἐνωμένοι εἰς

μιά πανστρατιὰ ἀγωνιστικὴ δείξανε στοὺς στρατοκράτες θασσανιστὲς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ πὼς ἀποφάσισαν νὰ μὴν ἀνεχτοῦν πιά ἄλλο οὔτε τὴν στέρηση τῶν στοιχειωδῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τους, οὔτε τὴν ἐκμετάλλευση τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων τῆς χώρας ἀπὸ τὸ ἔνο κεφάλαιο, οὔτε τὴν διεθνὴ ἀνυποληψία στὴν ὁποία ὁδήγησαν τὴν χώρα οἱ ἐπίδοξοι σωτήρες της.

«Ἡ τώρα ἢ ποτὲ» φώναζαν οἱ φοιτητὲς τὴν νύχτα ἐκείνη καὶ ἡ μυριάστομη ἐπανάληψη τοῦ συνθήματος φούντωσε τὸ ἀγωνιστικὸ αἶσθημα τοῦ ἔσορκωμένου λαοῦ.

Ἡ συγκέντρωση τῶν φοιτητῶν καὶ τοῦ λαοῦ εἶχε ἀρχίσει νὰ παίρῃ ἀπειλητικὲς διαστάσεις γιὰ τοὺς κρατοῦντες. Ἦδη τὰ πλήθη συγκρούονταν μὲ τὴν ἀστυνομία ἡ ὁποία ἀδυνατοῦσε νὰ τὰ συγκρατήσῃ.

Ἐπρεπε νὰ σκεφθοῦν τρόπους. Νὰ μηχανευτοῦν λύσεις. Ἄν δὲν δροῦσαν ἐκείνη τὴν νύχτα μετὰ ἴσως ἦταν ἀργά. Τίποτε πῖο εὐκόλο γιὰ τοὺς δικτάτορες, ἀριστοῦχος τῆς Σ.Ι.Α. Στὴν δικτατορία ὡς γνωστὸ δὲν ὑπάρχει ἡ βραδυκίνητη διαδικασία τῶν νομοθετικῶν σωματῶν γιὰ τὴν λήψη μίας ἀποφάσεως. Αὐτὰ ἀποτελοῦν «τροχοπέδη στὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ καλοῦ νοουμένου συμφέροντος». Οἱ τύραννοι χωρὶς χρονотριβὴ ἀποφασίζουν καὶ διατάσσουν. Ἀποφάσισαν λοιπὸν ὁ Ἰωαννίδης καὶ ὁ Παπαδόπουλος καὶ διέταξαν. Διέταξαν τὰ τάνκς νὰ χτυπήσουν τὰ νιάτα τῆς Ἑλλάδος ποὺ ἄσπλα ζητοῦσαν ὅτι γιὰ τὸν ἄνθρωπο δὲν εἶναι πολυτέλεια μιά ἀνάγκη. Τὰ νιάτα ποὺ ζητοῦσαν λευτεριά.

Χύμηξαν μουγκρίζοντας τὰ σιδερένια τέρατα τὸ πρῶτο τῆς 17ης τοῦ Νιόβρη γιὰ νὰ πνίξουν στὸ αἶμα τὸ ἔσορκωμα τῶν νέων τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ἀσφαλτος, οἱ τοῖχοι, τὰ τζάμια τρίζανε ἀπὸ τὸν ἀνατριχιαστικὸ ἤχο τῶν ἐρπυστριῶν. Μάτια θηρίων τῆς Ἀποκαλύψεως ἀστραψαν οἱ προβολεῖς τους ὀλόγουρα, ἐκτυφλωτικά, καθὼς ἀναζητοῦσαν τὴν λεῖα τους. Τὰ νεῦρα πεντῶσανε καὶ οἱ καρδιές σφίξανε καθὼς ὁ θάνατος τριγυροῦσε μὲ τὰ τεθωρακισμένα ἄρματα στὴν καρδιά τῆς πολυθασσανισμένης Ἀθήνας. Ποιά ἦταν ἡ λεῖα τῶν θηρίων; Ἡ λεῖα ἦταν τὰ νιάτα ποὺ διψοῦσαν γιὰ λευτεριά. Πνίξανε στὸ αἶμα τὰ περήφανα νιάτα τῆς Ἑλλάδος οἱ παρανοϊκοὶ στρατοκράτες τῆς χούντας.

Ἡ Ἑλληνικὴ γῆ δέχθηκε τοὺς νεκροὺς ἀγωνιστὲς τῆς Ἐλευθερίας σὲ ὀμαδικούς τάφους. Οὔτε ἓνα στεφάνι, οὔτε τὸ στερνὸ δάκρυ τῆς μάνας.

συνέχεια στὴ σελίδα 10

Μοιρολόγι
για το Δώρο

Έν' αδερφό είχα κάποτε, ένα λεβεντιό
κυπαρίσαι ριζωμένο στην καρδιά του πατρογονικού —
χιλιάδες μιλια μας χωρίζανε
όμως το αίμα του άκουγα
τις νύχτες να κυλά στις φλέβες μου.

Τα πιο τίμια όνειρα των ανθρώπων
γι' αυτά είχεβάλει στοιχημα τη μοίρα του.
Κάποτε σμίξαμε: δεν είχαμε γελαστεί —
αδέρφια απο την ίδια χαροκαμένη μάνα
μαζί σε τούτο το παράξενο περβόλι
πέρ' απο τούτο το παράξενο περβόλι
στα σύνορα της φωτιάς.

Μου κάρφωσε στ' αστήθι έν' άσπρο γαρύφαλο.
Καρδιά του χειμώνα στην Αμμόχωστο.
Αχ, πού να φαντασιώ, πως ήταν ο τελευταίος Γενάρης,
πως τον Αύγουστο θα μου 'δαφε κόκκινο το γαρύφαλο;

Αθήνα 11.10.74

ΜΕΣΣΕΒΡΙΝΟΣ

Ο ΡΕΝΟΣ ΠΡΕΝΤΖΑΣ

από την σελίδα 8

μαϊκές ελευθερίες, συνδικαλιστικές — φοιτητικές ελευθερίες, έκλογες από εκλεγμένες επιτροπές, κατάργηση του θεσμού των Κυβερνητικών Επιτροπών στις σχολές, κατάργηση του Δικαιώματος 1347 που επέτρεπε την διακοπή της άναβολής στρατεύσεως των φοιτητών, με συνέπεια να στρατευθούν οι κυριώτεροι ηγέτες των φοιτητών.

Τόν Νοέμβριο ήταν ποιά έτοιμοι οι φοιτητές να υποβάλουν τελεσιγραφικά τα αιτήματά τους, στα όποια πρόσθεσαν και το μόνιμο προδικτατορικό αίτημά του, της διάλυσης του Σπουδαστικού Τμήματος Ασφαλείας. Άπειλούσαν οι φοιτητές πως αν δεν γίνονταν δεκτά τα αιτήματά τους θ' αρχίζανε άπεργία διαρκείας. Τα υπόλοιπα είναι πολύ γνωστά.

Οι φοιτητές κλείστηκαν στο Πολυτεχνείο. Διαδήλωναν ειρηνικά τις επιδιώξεις τους έχοντας τη συμπαράσταση της συγκλήτου και του Πρύτανη. Ακολούθησε ο αποκλεισμός του κτιρίου από την Αστυνομία, οι πρώτες συγκρούσεις, οι ήρωτοι πυροβολισμοί, η επέλαση των τάνκς.

Πολλοί ήταν οι νεκροί, μέσα και έξω από το Πολυτεχνείο. Φοιτητές και Έργάτες.

Άλλά το Πολυτεχνείο πέτυχε τον πρωταρχικό του σκοπό: Έξευτέλιξε την μπανανσοδημοκρατία του Μαρκέζινη που όκτώ μέρες άργότερα έξαφανίζονται με πρωτοβουλία της Σ.Ι.Α. διά του Ίωαννίδη.

...Εκείνες οι μέρες του περσινού Νιόβρη ήταν συγκλονιστικές. Το φοιτητικό κίνημα της Αθήνας άκολουθήσε ο ξεσήκωμος των φοιτητών της Θεσσαλονίκης και της Πάτρας, η κινητοποίηση των εργατών στα μεγάλα άστικά κέντρα και τις έπαρχιακές πόλεις ή κάθοδος του λαού προς το κέντρο των Αθηνών που αν καθυστερούσαν τα τάνκς στην έπαναστατική του όρμη θα άδηγούσε στην πτώση της χούντας και την έγκαθίδρυση Δημοκρατίας.

Είναι γι' αυτό που ήρθαν τα τάνκς. Και είναι γι' αυτό που πριν έλθουν έμφανίστηκαν οι προβοκάτορες που προσπάθησαν να περάσουν συνθήματα άναρχικά. Θα έδιναν έτσι τα προσήματα να διαβρωθή ή φοιτητική εξέγερση σαν άναρχική. Θα έδιναν επίσης «ήθική» δικαίωση στα τάνκς που θα έπενέβαιναν για να ματακώσουν τον κίνδυνο της άναρχίας.

Όσοοι οι έκπομπές του ραδιοσταθμού των φοιτητών, προκαλούσαν ριπή συγκίνησης, ένθουσίαζαν κι' έμπύ-

χωναν τον λαό που τον ώθοσαν και τον ώθησαν πράγματι σε ένεργεις έπαναστατικές.

Στήν εξέλιξη του ο άγώνας των φοιτητών έγινε άγώνας όλων των ελεύθερων Έλλήνων, άγώνας παλλαϊκός. Η κατάληξη του ήταν τραγική. Μιά πρωτοφανής αίματοχυσία κατέπνιξε την εξέγερση. Η νίκη όμως ήταν ύπυρρειος. Η χούντα άναγκάστηκε να έπαναφέρει τη δικτατορία, πιο στυγνή και πιο άδίσταχη άλλά χωρίς καμμιάν άπολύτως διέξοδο.

Η πτώση της ήταν βέβαιη από την στιγμή που έπανήλθε άπροκάλυπτα στην άρχή. Άκόμη κι' αν δεν ήταν ή προβοσία σε δυο φάσεις της Κύπρου και πάλιν θα έπεφτε, ίσως πιο άργα, όχι όμως τόσο άργα.

Οι νέοι του Πολυτεχνείου έπίσχιαν και καλώς ήγωνίστηντο το Πολυτεχνείο έγινε γι' τις γενιές των Έλλήνων σύμβολο νέων Θερμοπυλών...

Ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΟΜΗΡΟΥ

από την σελίδα 9

Η εξέγερση εκείνη της 16ης και 17ης του Νιόβρη του '73 μπορεί να μην πέτυχε άμέσως τον άντικειμενικό της σκοπό που ήταν ή πτώση της χούντας. Πέτυχε όμως κάτι σπουδαίο. Πέτυχε να συνταράξη συνθέμελα το έπιφαντικό οικοδόμημα της χούντας.

Η χούντα επέζησε για όκτώ μήνες άκόμα. Το σάθρο οικοδόμημα κατέρρευσε μετά το προδοτικό πραξικόπημα που έκαμε και στην Κύπρο με τους έδω ντόπιους ύποταχτικούς, και που άνοιξε τον δρόμο στην Τουρκική έισβολή. Κατέρρευσε ή χούντα συνδυεόμενη από τις κατάρτες του λαού για την συμφορά που έφερε και στην Έλλάδα και στην Κύπρο.

Ραίνοντας σήμερα με τα μύρα της σύγνωμοσύνης μας τους όμοδικούς τάφους των άγανιστών της Δημοκρατίας και της Έλευθερίας, άξιώνουμε παράλληλα την τιμωρία των ενόχων της έθνικής συμφοράς. Είναι άξίωση που ηγάζει από το χρέος που έχουμε προς τις έκατοντάδες νεκρούς του Πολυτεχνείου και προς τις χιλιάδες νεκρούς της Κυπριακής Έθνικής Άντίστασης.

ΤΕΛΟΣ

ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΗΛΜΟΣΙΑ

Του
Ζήνωνα Σιερεπεκλή

μια συζητηση στην αργω και η θεωρία της ουδετεροτητας

Η εξωφρενική κληριδική άποψη για γεωγραφική όμοσπονδία και η θεωρία σύμφωνα με την οποία η τουρκική μειοψηφία μεταβάλλεται σε πλειοψηφία αποτελεί την σημαντικότερη εξέλιξη στο διάστημα που πέρασε από την προηγούμενη έκδοση της «οοο. έκφρασης». Η άποδοχή των τετελεσμένων, δηλ. του γεωγραφικού διαμελισμού αποτελεί για τον κ. Κληρίδη την μόνη ρεαλιστική λύση του κυπριακού. Ρεαλιστική λύση είναι η δίχως όρους παράδοση στους Τούρκους και τους Αμερικάνους, ρεαλιστική λύση η παραχώρηση της Κερύνειας, το ξερίζωμα δεκάδων χιλιάδων πολιτών Ελλήνων και Τούρκων, ο διαχωρισμός των δύο κοινοτήτων. Πολιτικός ρεαλισμός είναι για τον κ. Κληρίδη η λύση που θα αποτελέσει το προστάδιο της βαθμιαίας και ολοκληρωτικής κατάληψης της Κύπρου.

Η δήλωση του κ. Κληρίδη έγινε σε μία περίοδο πολύ κρίσιμη, γιατί ο λαός μας βρίσκεται κάτω από το καταθλιπτικό βάρος ενός προδοτικού πραξικοπήματος που οδήγησε τον τόπο στην καταστροφή, ανέτρεψε την συνταγματική νομιμότητα και άνοιξε την πόρτα στην τουρκική εισβολή. Η κατοχή του 40 τοίς εκατό της Κυπριακής γης από τον επίδρομα και οι τεράστιες απώλειες σε ανθρώπινες ζωές δημιούργησαν στο λαό μας ένα είσθημα άβυσθαιότητας και ανησυχίας για το μέλλον του. Η εσκάτη προδοσία της 15ης του Ιούλη που αντί να οδηγήσει τους ενόχους στο σκαμνί τους φόρτωσε με βαθμούς και παράσημα, δημιούργησε το κλίμα της πικρίας και ταπείνωσης στο οποίο η θέση για γεωγραφική όμοσπονδία ευδοκίμη με την ήττοπάθεια και τον ραγιαδισμό.

Με τις θέσεις αυτές επανέρχεται στη θύμηση του λαού μας η γνωστή παλιά θεωρία για «αδιάλλαχτους» και «ρεαλιστές». Ο Ντενκτάς δηλώνει ότι ο Μακάριος είναι αδιάλλαχτος και ότι η παρουσία του στην Κύπρο δεν θα οδηγήσει σε λύση. Παράλληλα η Τουρκία και οι έδω πράκτορες της επιδιώκονται σε μία χωρίς προηγούμενο υποστήριξη προς τον κ. Κληρίδη. Σε απόλυτη δε συμφωνία με την πάρα πάνω θεωρία βρίσκονται και οι επίσημες θέσεις για δήθεν αντιμαχόμενες παρατάξεις που προετοιμάζονται συνωμοτικά ή μόνον για την υποστήριξη της επανόδου του προέδρου Μακαρίου, ή δε για την ματαίωσή της. Η εξέ-

ωτική αυτή αντιμετώπιση της φασιστικής τρομοκρατικής παρανομίας προς την τεράστια δημοκρατική πλειοψηφία του Κυπριακού λαού αποτελεί φαινόμενο τόσο παλιό όσο και η συνωμοσία στην Κύπρο. Είναι η θέση της ουδετερότητας από την οποία τόσο πολύ εξυπηρετήθηκαν παίρνοντας άλλοι και επιχειρηματολογία οι όπαδοί των πραξικοπημάτων και των δολοφονιών.

Πέρα από αυτό διερωτάται κανένας αν οι θέσεις του κ. Κληρίδη ήταν αποτέλεσμα πολιτικής, αφέλειας, ματαιοδοξίας ή μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου που σκοπό έχει την νομιμοποίηση των τετελεσμένων; Η απάντηση θγαίνει από τα ίδια τα γεγονότα που δημιούργησαν με επίσημη κάλυψη την μετακίνηση πληθυσμών που βαφτίστηκε τόσο έντεχνα με το καλόηχο όνομα «άνθρωπιστικά θέματα». Είναι γνωστό πως βασική προϋπόθεση της γεωγραφικής όμοσπονδίας είναι η αλλαγή της δημογραφικής σύνθεσης του πληθυσμού πράγμα που αποτελεί την πρωταρχική επιδίωξη της Τουρκίας.

Σ' αυτό το ζήτημα η «κυβέρνηση» ξεπέρασε και τις προσδοκίες των Τούρκων όπως φαίνεται από τις θερμές εκδηλώσεις υποστήριξης των διεθνών ιμπεριαλιστικών κύκλων προς τον κ. προεδρεύοντα.

Έτσι η θεωρία του «ρεαλισμού» που τόσο καθαρά αναλύθηκε στην «Αργώ» δεν ισοδυναμεί με τίποτα άλλο παρά με συνεχή υπαναχώρηση που οδηγεί στον εξανδραποδισμό του λαού, στην ήττοπάθεια και την χωρίς όρους παράδοση της Κύπρου στον ιμπεριαλισμό και στους πράκτορές τους.

Νάσαι άραγε τυχαίο το γεγονός πως λίγες μόνο μέρες μετά τις δηλώσεις Κληρίδη οι Τούρκοι έτοιμάζονταν για αποχώρηση από την Αμμόχωστο για να δείξουν τάχτατες καλή θέληση για επανατοποθέτηση του Κυπριακού στην βάση των συζητήσεων μεταξύ Τουρκίας - Ελλάδος;

Αυτά προβλέπει ασφαλώς... το ειρηνευτικό σχέδιο Κίσιγκερ. Άπαγκίστρωση, μερική αποχώρηση των Τούρκων, μερική επιστροφή προσφύγων για να μπορέσει έτσι να βγει από τη διεθνή απομόνωση η Τουρκία, για να μπορεί να σκληρύνει τη θέση της αύριο επιμένοντας στην γεωγραφική όμο-

σπονδία. Αν άφεθούν τα πράγματα να πάρουν αυτό το δρόμο γρήγορα η Κύπρος θα γίνει μία νέα Παλαιστίνη. Ο λαός απογοητευμένος θα άρχισεν να φεύγει και η μετοίκηση στις Τουρκοκρατούμενες περιοχές από κατοίκους της Τουρκίας θα μεταβάλει σε λίγα χρόνια την πληθυσμιακή αναλογία προς όφελος των Τούρκων οι οποίοι θα ζητούν πιά την κατάληψη ολόκληρης της Κύπρου. Το ψήφισμα του ΟΗΕ μιλά για πλήρη αποχώρηση των στρατευμάτων κατοχής και επαναφορά όλων των προσφύγων στα σπίτια τους. Όμως αυτό δεν το θέλει ο Κίσιγκερ και για τούτο προσπαθεί να μετατοπίσει το ζήτημα από τα Ηνωμένα Έθνη και την απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας, να το τοποθετήσει στη βάση των διαπραγματεύσεων κάτω από την όμπρέλλα του αμερικανικού πεντάγωνου. Η Τουρκία θα «αναγκαστεί» κάτω από αυτά τα δεδομένα να κάνει κάποιες υποχωρήσεις ώστε το επόμενο βήμα να είναι η υποχώρηση της Κύπρου για να μπορεί έτσι να προκύψει μία λύση με «άμοιβαίες υποχωρήσεις» όπως θα σύμφερε στους Αμερικάνους και Τούρκους.

Έτσι φαίνεται πως οδηγούμαστε σε νέα αδιέξοδα και νέα κρίση. Φαίνεται πως νέες μονοδιάστατες αναγκαιότητες θα καθορίσουν την πορεία των εξελίξεων προς κατευθύνσεις επικίνδυνες και καταστροφικές για το μέλλον αυτού του τόπου. Η διεθνής συνωμοσία δεν έμεινε ικανοποιημένη από την ολέθρια καταστροφή που έφερε σ' αυτό το μικρό λαό και θιάζεται για λύση. Λύση διχοτομική, λύση νατοϊκή που να διαλύσει μόνιμα και όριστικά την κυπριακή ανεξαρτησία και την αδέσμευτη προθέσή της.

Πρωταρχική ασφαλώς αίτια της διασύνθεσης αυτής η άρνηση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου να συνθηκολογήσει με τον έμπορα των εθνών Κίσιγκερ και τους ιμπεριαλιστικούς κύκλους της Αμερικής. Ήδη πλησιάζει πολύ η μέρα της επανόδου του νόμιμου Προέδρου Μακαρίου και νέες έντονότερες μηχανορραφίες έτοιμάζονται για την ματαίωση της επανόδου του. Συνωστίζονται οι πληροφορίες για επίσημες και ανεπίσημες προσπάθειες να πεισθεί ο Αρχιεπίσκοπος να αναβάλει την επάνοδό του. Οι έξαλλοι και οι άφρονες παίρνουν από τις δηλώσεις του

στην επόμενη σελίδα

κυβερνητικού εκπροσώπου και του υπουργείου εσωτερικών το απαιτούμενο άλλοθι και βρίσκουν εκ των προτέρων δικαιολογία για να επιδοθούν σε νέες τρομοκρατικές πράξεις και να ξαναβάλουν σε λειτουργία τα Καλασνίκωφ. Οι Τούρκοι με σειρά τους δεν πρόκειται να παραμείνουν έξω από αυτό τον χορό. Πολύ πιθανόν σύντομα να θρεθούμε μπροστά στο δίλημμα να διαλέξουμε ή αυτόν που υποστηρίζουν οι Τούρκοι ή τα τάνκς και όντους. Όλοι όσοι έχουν συνδέσει τα συμφέροντά τους με τον ιμπεριαλισμό και αποτέλεσαν ή εξακολουθούν

να αποτελούν γιοφύρια για τους έχθρους του Κυπριακού λαού θα επιδιώξουν ασφαλώς με κάθε μέσο και τρόπο να παρεμποδίσουν την επάνοδο του Έθνάρχη Μακαρίου γιατί στέκει εμπόδιο σε δικτοκρατικές ή κρυπτοδικτοκρατικές λύσεις.

Όμως ο λαός αγρυπνεί και δεν πρόκειται να επιτρέψει σε κανένα, ούτε στους εμπόρους των εθνών, ούτε στους όπαδους των πραξικοπημάτων και έραστές των αυτόματων, ούτε στους κανίβαλλους της Τουρκίας να παραμερίσουν την θέλησή του και την απόφασή του να επαναφέρν στο

πολυθασανισμένο νησί μας τον εκλεκτό του πρόεδρο Αρχιεπίσκοπο Μακάριο. Ο Μακάριος αποτελεί αυτή την στιγμή εθνική αναγκαιότητα για την Κύπρο γιατί είναι η εγγύηση της εθνότητας του λαού, η εγγύηση της δημοκρατίας και της διεθνούς συμπαράστασης, είναι απλά ο εκλεγμένος και συνταγματικά νόμιμος πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Γι' αυτό θα έρθει είτε το θέλουν είτε όχι οι λογής λογής έχθροι της Κύπρου.

Z. ΣΙΕΡΕΠΕΚΛΗΣ

ΥΓΡΑΜΜΑΤΑ

Άγαπητέ Σύντροφε

Τεμνερλιτ,

... Όσο για μένα, θα δοκιμάσω βαθύτατη ευτυχία, αν θελήσετε να με δεχτείτε ανάμεσα σας, ταπεινό μου πιστό συμμαχητή εκεί που μ' έταξε η μοίρα, στον πνευματικό αγώνα. Ο Πανικός μου στείλει τη νέα έκδοση της Σοσιαλιστικής έκφρασης και χάρηκα πολύ, που συνεχίζετε με τόσο θάρρος τον αγώνα το δημοσιογραφικό. Η έκδοση παρουσιάζεται καλύτερα μελετημένη. Λείπει όμως η στήλη της διθλοκροσίας. Είναι απαραίτητη. Σκέφτομαι, πως θα μπορούσα ίσως να βοηθήσω στο ζήτημα αυτό, στέλλοντας σας σύντομες διθλοκροσίες από τα βιβλία που διαβάζω, και που μερικά είναι εξαιρετικά ενδιαφέροντα και επίκαιρα μέληστα. Γράφτε μου τη γνώμη σας. Για την ώρα εσωκλείω ένα ποίημα στη μνήμη του Δώρου. Ο πόνος είναι τόσο βαρύς, που δεν μπόρεσα να το αποφύγω. Δημοσιεύστε το, αν θέλετε, στο περιοδικό...

ΜΕΣΕΒΡΙΝΟΣ

Άγαπητή Έκφραση,

Με συγκίνηση πήρα στα χέρια μου το νέο σου φύλλο του Νιόθρη, το αφιερωμένο στον χαμένο μας Δώρο Λοϊζου. Κι οι ποιητές να γράφουν πρέπει διαρκώς γιατί εξαφνα πεθαίνουν.

Κι όταν νιώθεις την ανάγκη να γράφεις δεν συζητάς το θέμα αλλά παίρνεις την πένα και γράφεις, γράφεις όποιο να λυτρωθείς...

Δεν ξέρω αν είμαι καλός ή κακός ποιητής, ούτε καν αν είμαι ποιητής, πάντως σάς στέλλω κάτι, γραμμένο με πόνο και αγάπη γι' αυτό το μικρό νησί, το δικό μας νησί. Δεν ξέρω αν θα το κρίνεις δημοσιεύσιμο ή όχι, πάντως σε παρακαλώ μη το περιφρονήσεις.

Μιχαήλ Ζαφείρης
φοιτητής Ιατρικής
Αθηνών.

Άγαπητή σύνταξη,

Η «Σοσιαλιστική Έκφραση» κάτω από το σύννεφο της συμφοράς που σκέπασε τον ήρωικό λαό μας δίνει τη δική της μάχη, μία μάχη κατά μέτωπο ενάντια στους έχθρους της πατρίδας μας.

Η «Σοσιαλιστική Έκφραση» όργανο σοσιαλιστικό θα προσπαθεί παντοεινά, με δήματα σταθερά και σίγουρα, να οδηγήσει την αλήθεια έξω από το έρεβος, θα κάνει ορατά τα σκοτεινά παρασκήνια της πολιτικής των ξενόδουλων, των προδοκτόρων και όλων αυτών που θέλουν να θλάψουν τον τόπο μας.

Η «Σοσιαλιστική Έκφραση» θα προσπαθήσει να φράξει τις εστίες του φασισμού, θα εξουδετερώσει τις παγίδες των έχθρων της λευτεριάς.

Θα διώξει το πέπλο του μυστηρίου που καλύπτει τις δυνάμεις που προσπαθούν να θάλουν «τρικλοποδιά» στην ιερή ύπόθεσή μας.

Θα λυπήσει τους ξενοκίνητους πλιατσικολόγους για τι έχει ταχθεί στην υπη-

ρεσία της αλήθειας και τίποτα δεν θα σταθεί εμπόδιο στο δρόμο που χάραξε απ' την αρχή και θα τον συνεχίσει, μέχρι το ιδεατό τέρμα της διαδρομής της.

Η «Σοσιαλιστική Έκφραση» καλύπτει ένα μεγάλο κενό στη χώρα μας. Με τη ψηλή στάθμη της ύλης, με ιδιαίζουσα αξία, με την ευθύνη για την εποχή μας θα ακολουθήσει τον δρόμο για μια ολοκληρωμένη κατατόπιση των νέων παιδιών, των ανθρώπων που διψούν για αλήθεια και ελευθερία.

Θα αποτελεί παντοεινά το έγκολπιον της νεολαίας μας, θα είναι ο φάρος που θα την οδηγήσει μακριά από τον όλεθρον που παραμονεύει να καταπνίξει τα ιδανικά και τις αξίες της.

Η πατρίδα μας κινδυνεύει να καταστραφεί ολοκληρωτικά από τα στίφη των θαρδάρων και από τα φίδια που έριξαν στον κόρφο μας οι επαγγελματίες του μίσους

Η «Σοσιαλιστική Έκφραση» θα σταθεί άσπιδα σ' αυτούς τους κινδύνους, θα δημιουργήσει μια άνοσια ενάντια στον ιμπεριαλισμό που απειλεί να κρυφτεί μέσα στα στήθη του λαού μας.

Πρώτο χρέος της «Σοσιαλιστικής Έκφρασης» είναι η σωτηρία της πατρίδας μας.

Και σύνθημά της είναι:

Πάντα ψηλότερα θα ανεβαίνει, πάντα μακρύτερα θα κοιτάζει.

A. Χατζηρωμάς

Άγαπητή σύνταξη,

Καθώς λέγουν οι ειδήσεις, η Αμερική θέλει την στρατιωτική βάση Δεκελείας. Έπειδή ίσως πολλοί (δυστυχώς) θα νομίσουν ότι είναι μια ευκαιρία να «καλοπιάσουμε» τους Αμερικανούς μεταφέρουμε ένα απόσπασμα από σχόλιο Έλληνικής εφημερίδας που άφορα τους Αμερικανούς των εκεί βάσεων.

«Απολοφύρονται και εκφράζουν θαθεϊαν αγανάκτηση οι κάτοικοι της Έλευσίνος δια την φθοροποιόν έλληνοαμερικανικήν έπικουνηϊαν, εις την όποιαν έχουν καταδικασθῆ, άφ' ότου έχει τεθῆ εις ίσχυή η γνωστή σύμβασις «περί παροχής λιμενικών διευκολύνσεων εις τον έον Αμερικανικών στόλων». Καθημερινά είναι τα ανεπιτρέπτα έπεισόδια των ναυτιών και συχνή η προσβλητική συμπεριφορά των. Το δε χειρότερον η άνυπολόγητος ηθική φθορά, την όποιαν ύφιστανται οι νέοι από αυτόν τον συγχρωτισμόν. Έχει γεμίσει η Έλευσινα από νυκτερινά κέντρα κραιπάλης και διαφθοράς. Εις αυτά παρασύρονται οι νέοι, ακόμη δε και οι έφηβοι των 16 και 13 έτων. Εις μίαν έφοδον των όργάνων της τάξεως εύρέθη εις αυτά και μερικάκιον 11 έτων! Ο Δήμαρχος Έλευσίνος εις διαμαρτυριαν του προς δημοσιογράφον ειπε μεταξύ άλλων:

«...Οι κοπέλλες της Έλευσίνος δεν τολμοῦν να κυκλοφοροῦν το θράδυ... Κλείονται κατά κανόνα στα σπίτια τους από νωρίς και μένουν κυρίαρχες οι γυναίκες του υποκόσμου...».

Άναστάσιος Κουφτερός

μαθητικοί αντιλαλοί

ΕΜΕΙΣ, Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σ' όλες τις χώρες του κόσμου υπάρχουν, φοιτητές. Ένα δυναμικό επαναστατικό κομμάτι του λαού. Πάντοτε πρωτοστατεί στους αγώνες για έλευθερία, δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη. Αυτό το κομμάτι του λαού είναι το μέλλον του τόπου.

Στην Κύπρο δεν έχουμε κάτι τέτοιο. Έχουμε όμως την μαθητική νεολαία που είναι ένα εξ ίσου δυναμικό κομμάτι, με το φοιτητικό. Πάνω σε αυτό το κομμάτι μπορούμε να οικοδομήσουμε την αύριανή κοινωνία. Μιά κοινωνία δημοκρατική και ελεύθερη.

Αν οι σημερινοί μαθητές διδαχτούν να αγαπούν την ελευθερία και την δημοκρατία, να σέβονται φίλους και εχθρούς και πάνω απ' όλα μάθουν να αγωνίζονται για το καλό της πατρίδας τους τότε να είμαστε σίγουροι πως η αύριανή κοινωνία θα οδηγήσει την χώρα μας σε καλύτερες μέρες.

Οι μαθητές πρέπει να λαμβάνουν μέρος στην πολιτική και κοινωνική ζωή του τόπου τους ειδικά δε στην Κύπρο. Αυτό ίσως να παρεξηγηθεί από μερικούς και να τους ενοχλή, ιδιαίτερα την άρχουσα τάξη που πάντοτε προσπαθεί να διατηρηθεί στην έξουσία. Ειπώθηκε πρόσφατα από μερικούς στην Κύπρο πως οι μαθητές πρέπει να απέχουν της πολιτικής και πρώτα πρέπει να άφεθούν να ωριμάσουν καλά ώστε αργότερα να είναι σε θέση να πολιτικοποιηθούν. Αυτό είναι σωστό. Τα σχολεία δεν είναι χώρος για κομματική δραστηριοποίηση και η προπαγάνδα πρέπει να εκλείψει από τα σχολεία. Αλλά με αυτόν τον τρόπο δεν έννοούμε την απολιτικοποίηση των σχολείων αλλά ότι πρέπει να εκλείψει ο κομματισμός.

Η πολιτική κρίση και η δημοκρατική ιδεολογία δεν χρειάζονται προπαγάνδα για να καλλιεργηθούν και να αναπτυχθούν. Αυτά μπορούν να καλλιεργηθούν στο σχολείο με ειδικά μαθήματα ώστε να οικοδομηθεί η σωστή αύριανή κοινωνία, με τα σωστά λάβαρα και τα σωστά συνθήματα.

Οι τελευταίες εξελίξεις στην Κύπρο έχουν κάνει πιά τον μαθητή να ωριμάσει. Τώρα είναι ρεαλιστής και ξέρει ποιος είναι, ποιος είναι ο εχθρός και ποιος ο φίλος του. Ξέρει πως δεν πρέπει να μένει σιωπηλός και ναρκωμένος όπως τον θέλουν μερικοί αλλά εσηκώνεται και επαναστατεί.

Μπράβο του! Ο μαθητής έχει ευνήση πιά. Τώρα θέλει να βγεί έξω από τους τέσσερεις σιπηλους τοίχους που τον έχουν κλείσει οι άρχοντες του κράτους. Δεν του άρραει ο φασισμός και αυτοί που συνεχίζουν την δράση τους προς την τέλεια καταστροφή της χώρας του. Τώρα ούς μιλά.

Η πολιτεία όμως τι πράττει; Ο μαθητής ζητά να αλλάξει το σύστημα και δεν θέλει να είναι ρομπότ. Πέρασε πιά τούτη η εποχή. Τώρα θέλει να είναι ελεύθερος. Ελεύθερος στην σκέψη και στην πράξη. Θέλει να λαμβάνει μέρος στην πολιτική και κοινωνική ζωή του τόπου του. Θέλει να ξέρη ποιος δίκαια και πώς. Θέλει να διαφεντεύει μόνος του τον εαυτό του με το μέλλον του. Να είναι ελεύθερος μέσα σε μία κοινωνία με δημοκρατική και κοινωνική δικαιοσύνη. Στόχος της πολιτείας πρέπει να γίνει:

«Η διαμόρφωση ενός νέου τύπου Νεοκύπριου, ενός καινούργιου δημοκρατικού πολίτη, ριζωμένου στο χῶμα και στην ιστορία του, αλλά και ικανός να συλλάβη τα μηνύματα των νέων καιρών και να σταθή μεθαύριο μέσα στην ευρωπαϊκό και παγκόσμιο στίβο με σιγουριά και αυτοπεποί-

θηση σαν άνθρωπος που ξέρει τι θέλει και μπορεί να επιδιώξει αυτό που θέλει και προπάντων σαν ίσος προς ίσον απέναντι φίλων και εχθρών ένας φωτισμένος, ανδρείος και υπερέφανος άνθρωπος, δραστήριος, υψηλόφρων και έντιμος, όχι παθητικός ούραγός αλλά αποφασιστικός πρωτοπόρος στην κίνηση του αληθινού πολιτισμού».

(Ε. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΥ)

Η πολιτεία λοιπόν ως αναλογισθή τις ευθύνες της. Η μαθητική νεολαία αυτού του τόπου θα συνεχίσει να αγωνίζεται. Θα αγωνίζεται πιά με τα σωστά λάβαρα και τα σωστά συνθήματα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Ο ΠΑΝΤΕΛΗΣ

Αγαπητέ μου Παντελή,
παλιέ συμμαθητή
Ήταν από το νηπιαγωγείο
που είμαστε μαζί.

Υστερα Δημοτικό
ύστερα Γυμνάσιο,
πάντα ο ίδιος ο Παντελής.

Σε θυμούμαι πάντα δεξιό μπάκ
της ομάδας μας, που δημιουργήθηκε
στην Α' Δημοτικού και θριάμβευσε
για δώδεκα τόσα χρόνια.

Οι αντίπαλοι πάντα σε έτρεμαν,
αλλά και μεις σε τρέμαμε
στις προπονήσεις
(γιατί ήσουν λίγο «φαουλτζής»).

Εκάμαμε τη θητεία μας
Παντελή μου,
κι έφυγες για σπουδές.

Γύρισες, έπιασες δουλειά,
(έδω που τα λέμε «άφηνε» αρκετά)
παντρεύτηκες κι έκαμες και μωρό.

Μέσα στη ρουτίνα της ζωής
δεν σ' έβλεπα πιά συχνά
παρά μόνο στα γήπεδα,
όταν ένθουσιαζόμαστε και
φωνάζαμε για το γκόλ
της ομάδας μας Ο.....!!

Η αλήθεια είναι πως είχες
παραπαχύνει τελευταία.

Ευτυχώς που δεν έχει ακόμα
προτάθλημα, γιατί θα μου
έλειπες πολύ, δίπλα μου,
στην κερκίδα.

Γιατί Παντελή μου, παλιέ συμμαθητή,
είσαι άγνωσμένος
και δεν βρήκα πιά μεγάλο θρήνο
να γράψω, από τοῦτο.

A.F.

— Μέσα στη γενική κουμοχαλασιά των τελευταίων μηνών δεν ήταν δυνατό να μην επηρεαστεί και η πνευματική ζωή στον τόπο μας. Όταν μιλούν τα κονόνια και τ' αεροπλάνα, ο λόγος κι' η μουσική σωμαίνουν. Άλλωστε πώς να διαφεντέψης τη φλόγα της τέχνης μέσα στους τόσοι χαμούς, της Δημοκρατίας, των δικών, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της πατρίδας; Και το ψωμί είναι τόσο δυσέυρετο για τους πιά πολλούς από μας;

*Θέλουμε ν' αλειφίσουμε το χωράφι μας
χωράφι δεν έχετε
θέλουμε να δούμε τη μάνα μας
ο δρόμος είναι κλειστός
θέλουμε ν' ανάψουμε ένα κερί στην εκκλησιά
μας παραδοκούνε με το πολυβόλο.
Πώς να ξεχωρίσουμε τους ξένους λαθρευπόρους από
τους δικούς μας προσωπιδοφόρους;
Τα βουνά μας ραγιμένα από τα μοιρολόγια
οι γυναίκες μας γτιυμένες στα μαύρα
και δικάτω πήρε πάλι να λαλεί
το καλό πουλί το μαύρο το πουλάκι
τους Παργίνους επούλησαν σα γίδια σα γελάδια.*

ΜΕΣΕΒΡΙΝΟΣ

— Όσοι οτ' ανδόνια ξαναλάλησαν στα ενδιάμεσα των ρατ-ρατατ-ρατ... των πολυβόλων, στα ενδιάμεσα της τόσης πίκρας τα λογοτεχνικά περιοδικά («Νέα εποχή», «Κυπριακός λόγος»), «Πνευματική Κύπρος», ξανάδαν το φώς σαν απαραίτητα κομμάτια της όποιας — εύκολης ή δύσκολης — στιγμής της ζωής του τόπου μας. Οι μπουάτ ξαναφύτρωσαν με τη ζωηράδα και την συζητητική τους έξαψη, ή «Άργώ», το «Κλάμπ 99» το «Κατώγι», ή «Ελευθέρη σκέψη» της Πάφου, ή «Τροχός» της Λάρνακας, ελπίζουμε σύντομα κι' άλλες ακόμα κι' οι απόδημες του Όμιλου φίλων του Μόρφου, ή Βαρωσιώτικη κ.λ.π. Κάπου θα βρεθῆ μία φτωχική γωνιά να τις ζεστάνη, για να ζεσταθούν μέσα απ' αυτές ή ανησυχία και ό πορθηματισμός της Νεολαίας μας.

— Ο Θ. Ο. Κ. μετά την περιόδια του στην Ελλάδα ετοιμάζεται να δώση ξανά παραστάσεις ή καλύτερα επαναλήψεις του «Παραμυθίου χωρίς όνομα» του Ίακωβου Καμπανέλλη, του παραμυθιού που κόπηκε στη μέση και ξεχάστηκε όπως κι' άλλα όνειρά μας με το πραξικόπημα.

— Οι Κινηματογραφικές Λέσχες της Λευκωσίας και της Λεμεσού προσπαθούν να μπουν με χίλιες δυσκολίες μέσα στο ρυθμό της σύντομης προηγούμενης ζωής τους. Η Λέσχη Λεμεσού βρήκε ήδη το δρόμο της, το ρυθμό της, ενώ της Λευκωσίας προσπαθεί να ανασυντάξει τα σκορπισμένα με τον πόλεμο μέλη της.

— Εκθέσεις ζωγραφικής δεν άνοιξαν ακόμα, άνοιξαν όμως εκθέσεις φωτογραφίας με θέματα από την πρόσφατη τραγωδία μας. Σημειώνουμε δώ την πολύ αξιόλογη έκθεση φωτογραφίας του Ζακ Ίακωβίδη στο Χίλτον, που θα την συστήναμε σε κάθε Κύπριο για να ξανανοιώση και πολύ έντονα το που βρισκόμαστε και που βρεθήκαμε. Ίσάιτερα σ' όσους ακόμα από τα μέλη της ΕΟΚΑ Β' δεν κατάλαβαν τι γίνεται σ' αυτό τον τόπο. Άς σταθούν απέναντι στις φωτογραφίες κι' άς κάνουν μια σοβαρή επί τέλους συζήτηση με τον έαυτό τους. Θάταν ακόμα καλό να περιοδέψη τούτη ή έκθεση σε Άγγλικές κι' Αμερικάνικες πόλεις για να θαυμάσουν οι Λαοί τούτοι τα έργα των ήγετων που τους αντιπροσωπεύουν.

— Εκδόσεις βιβλίων πολύ ελάχιστες παρουσιάστηκαν στο διάστημα αυτό. Περιμένουμε αυτές τις μέρες από την Αθήνα την έκδοση των ποιημάτων του πρόσφατα δολοφονημένου νέου ποιητή κι' αγωνιστή Δώρου Λοιζου. Η έκδοση ετοιμάζεται από τον γνωστό για τις αντιστασιακές του εκδόσεις, έκδοτικό οίκο «ΚΕΔΡΟΣ». Σημειώνουμε ακόμα την έκδοση της αξιόλογης νέας ποιητικής συλλογής της γνωστής ποιήτριας Εύγενίας Πετρώνδα «Τό σύθρηνο της Κύπρου».

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΟΚΑ Β

*Τι είναι αυτό που σε κάνει να σκοτώνεις
τον αδελφό σου;
Τι είναι που σε κάνει να πολεμάς
για σφετερο ξένο;
Και ποιές ιδέες σε κατανήσαν να χαλάς
την πατρίδα σου;
Τα είδες τα αποτελέσματα.
Τα βλέπεις τα ερείπια.
Σε καλούν οι λαοί
Σε καλούν οι σταυροί που είναι σημεῖνοι στους
τάφους των αδελφών σου.
Άρχισε να χιτίζεις αυτά που χαλάσεις.*

Γκιουκάι

— Ένα φαινόμενο παρουσιάστηκε τον τελευταίο καιρό, επακόλουθο κι' αυτό της παρούσας ακόμα τραγωδίας μας. Χιλιάδες ποιήματα εμφανίστηκαν από τις σπῆλες όλων των Κυπριακών εφημερίδων. Έκατοντάδες νέοι άνθρωποι, ακόμα και παιδιά, θέλησαν ν' αποτυσσουν στο χαρτί τις δυνατές συγκινήσεις τους, την ξεσηκωμένη αγανάκτησή τους για τα έργα του ντόπιου φασισμού, του Τούρκικου επεχτατισμού, και του Αμερικάνου εισβολέα! Ό όγκος των ποιημάτων είναι ό αντίτυπος των γεγονότων στον ψυχισμό του Λαού μας και άποτελεί τη συγκεντρωμένη όργη ενός Λαού που, χωρίς να φταίξη σε τίποτα (άν εξαιρέσουμε την άδιαφορία του μπρός τον από το 67 έπερχόμενο φασισμό), δέχτηκε έτσι άπρο-

κλητα τόσα πολλά χτυπήματα, σε τόσο βραχύ χρονικό διάστημα από τις τόσες πολλές και ποικίλες δυνάμεις της αντίδρασης. Θάταν καλό να συγκεντρώνονταν τα πιο αξιολογικά και χαρακτηριστικά ποιήματα σ' ένα τόμο, έτσι όπως συγκεντρώνεται φωτογραφικά και κινηματογραφικά υλικό. Θάταν καλό να μεταφραζόταν σε πολλές γλώσσες και να διαπαζόταν από τους νέους κι άλλων χωρών. Θάταν καλό για τις έπερχόμενες Έλληνικές γενιές ν' αποφεύγουν αυτό που δεν έπέφυγε η δική μας γενιά. Θάταν το «μέγιστο μάθημα».

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

Αν είχαμε τουλάχιστο ένα περιστέρι
θα μπορούσαμε να στείλουμε έξω κάποιο μήνυμα
δύο λέξεις φτάνουν
να σπιάσουν τον κλοιό της παράξενης τούτης αιωπής.
Αν είχαμε ένα περιστέρι
θα μάθαιναν τουλάχιστο πως τα φυλάκια δε τα
σηκώσαμε μεις, πως ξαφνικά
μας χτύπησαν τα ξημερώματα αποκαλώντας μας φονιάδες.
Όμως και τα περιστέρια τα 'χουν όλα σκοτώσει την αυγή
με τους πρωτους ποροβολισμούς
και τώρα ακούμε τους ξένους ανταποκριτές
να γλεντοκοπούν στην ταβέρνα δυο βήματα απο τα
συρματομπλέγματα
καθώς συντάσσουν τις ανταποκρισεις τους
χωρίς να μας ρωτήσουν.
Μέρα νύχτα τα τηλέφωνα δουλεύουν
έξαλλες φωνές που δεν καταλαβαίνουμε
ο τηλεγραφος χτυπάει παράξενες ειδήσεις απ' το σπίτι μας.
Το χειρότερο είναι
πως οι μεγάλοι δεν ακούγονται καθόλου,
ίσως συνεδριάζουν στις αψηλές αίθουσες πέρα απο
τη θάλασσα
αγορεύοντας δίχως ν' ακούνε ο ένας το άλλον
πυγμέναι στις αναφορές των πρεσβευτών, στις
διαμαρτυρίες
και στα καταστατικά που υπογράψαμε και που κανένας
δε θυμάται.
Αν είχαμε ένα περιστέρι
Σίγουρα κάποια παρεξήγηση θα 'ναι στη μέση
απλάς γιατί εμείς δεν περιμέναμε τους βαρβάρους.

ΜΕΣΕΒΡΙΝΟΣ

ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΔΕΝ ΠΕΤΟΥΝ ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ

Στην Κύπρο δεν πετούν τα περιστέρια
τά φόβισε ή καταχνιά, καμένα δάση, ψηραίλλα
τά τρώμαξαν οι φόβες οι ναπάλ
και οι καννοί απο την αντίρα του πολέμου.
φύγαγε όλα να κρυφθούν
να βρούν χλωρό κλαδί για να κουρνιάσουν.

Στην Κύπρο δεν πετούν τα περιστέρια
φωτιά και πυρωμένο σίδερο
καπάλισε τα δημοφα φτερά τους
χαλάσανε σπιτία και φωλιές
ο θάνατος δλούθε τα κνκλώνει
φεύγουν ειαστικά, κάπου άλλο
θα βρούν χλωρό κλαδί για να κουρνιάσουν.

Στην Κύπρο δεν πετούν τα περιστέρια
κλαίμε που φεύγουν απο μās
παρακαλούμε να γυρίσουν πίσω
μά κείνα φοβισμένα άπαντούν
πως θε να φύγουν απο δω
θα πάν άλλοι - δεν τα χωράει ο τόπος -
να βρούν χλωρό κλαδί για να κουρνιάσουν.

Στην Κύπρο δεν πετούν τα περιστέρια
θέλουμε να βρούν. Αύριο. Γρηγορα,
να γερίσουν οι ούρανοι ζωή
απ' τα πετάγματα τους
τά δάση θα τα ξαναφτυέψουμε
θα κτίσουμε σπιτάκια και φωλιές
να μās ξαναγαυήσουν.

Στην Κύπρο δεν πετούν τα περιστέρια.
Γιατί; Γιατί; Ποιοι φταίνε.

'Αδάμος Εύριπίδου

Κατωκοπιά 11.10.74

Είμαι νέος
χωρίς ταυτότητα
κάνκε 15 Ιούλη '74

Δεν θέλω κανένα πιστοποιητικό.
Τίποτα!

Ούτε διαβατήριο.

Δεν προτίθεμαι να ταξιδέψω.

Είμαι σοσιαλιστής
κι απο τη χώρα μου
φεύγουν μόνο «εθνικόφρονες».

Απο συγγένεις δεν καταλαβαίνω
έχω μόνο συντρόφους.

Τα μητρώα μας;

Επικινδύνου για το καθεστώς
σπλοφορούμε παράνομα
προκαλούμε διαδηλώσεις.

Στη χώρα μου
γίνονται δολοφονίες εν ψυχρώ
η «κνβέβνηση» δηλώνει «αποτροπιασμό»
τα εγκλήματα συνεχίζονται.

Πρέπει να πεθάνουν
οι Δώροι Λοΐζου.

Αδιέξοδο
Τον σκότωσαν
και δεκάδες γεννήθηκαν.

Ξεφτούν οι φονιάδες
είμαστε νέοι
οπαδοί του Δώρου
και θα νικήσουμε!

ΣΕΠΤΕΒΡΗΣ 1974

ΑΝΤΡΟΣ ΑΝΤΡΕΟΥ

...ελαιας κλαδον προσφερω και προς τους
συνοικους τουρκους. αρνουμαι ομως να
προσφερω γην και υδωρ, συμβολα ταπει-
νωσεως και υποταγης...